

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

dokonanej w dniach 25 – 26 maja 2014 r.
na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
realizowanych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Zarządzania i Finansów
Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA
- prof. dr hab. Jerzy Węclawski - ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Karolina Bobusia – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Zarządzania i Finansów Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie na kierunku *finanse i rachunkowość* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2007 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 215/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 kwietnia 2007 r.) ze skróconym okresem jej obowiązywania, tj. do roku akademickiego 2008/2009 i wskazaniem zaleceń, jakie powinna w tym okresie dokonać. W roku 2009 po analizie przedstawionych przez Uczelnię działań naprawczych wydano ocenę pozytywną (Uchwałą Nr 538/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 1 lipca 2009 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej (poprzednia nazwa Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie) rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunku *zarządzanie i marketing* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-3-TBM-31/92 z dnia 28 maja 1992 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS.1-0143-19/6/JK/96 z dnia 12 lipca 1996 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku Uczelnia otrzymała decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DNS-WUN-6022-8577-2/IŻ/10 z dnia 22 września 2010 r. Na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 lutego 2004 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej obecnym brzmieniu tj. Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Misja Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 05/03/2014 z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie misji Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej. Natomiast strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni - Uchwałą nr 04/03/2014 z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie strategii rozwoju UTH im. Heleny Chodkowskiej na lata 2014-2020, która stanowi załącznik do tej uchwały.

Natomiast na Wydziale Zarządzania i Finansów Strategia rozwoju Wydziału została zatwierdzona Uchwałą nr 03/10/2013 Rady Wydziału z dnia 29 października 2013 r.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Strategia Uczelni Techniczno-Handlowej jest opracowaniem o rozbudowanej strukturze, która odpowiada standardom przyjętym dla tego typu dokumentów w sektorze szkół wyższych. Obejmuje kolejno: wstęp, misję, wizję, analizę SWOT, cele strategiczne, cele szczegółowe, działania w podstawowych obszarach działalności Uczelni - dydaktyce, nauce i badaniach oraz organizacji i zarządzaniu oraz monitorowanie strategii.

Analiza i ocena budowy strategii Uczelni upoważnia do stwierdzenia, że obejmuje ona podstawowe, z reguły przypisywane temu dokumentowi, składniki. Jest ona wewnętrznie spójna. Posiada krótkie wprowadzenie, opis stanu faktycznego, analizę SWOT identyfikującą szanse i zagrożenia oraz silne i słabe strony Szkoły w odniesieniu do jej podstawowych obszarów działalności, określoną misję i wizję. Na tej podstawie formułowane są cele strategiczne odniesione do podstawowych obszarów działalności Szkoły, które są konkretyzowane celami szczegółowymi i działaniami. Całość kończą wytyczne dotyczące monitorowania strategii.

Uczelnia realizuje misję sprowadzoną do upowszechniania wiedzy określoną w Deklaracji Bolońskiej, zachowuje wysokie standardy procesu dydaktycznego obowiązujące w Unii Europejskiej i współtworzy europejską przestrzeń szkolnictwa wyższego. Uczelnia rozwija ofertę dydaktyczną na kierunkach technicznych i społecznych. Realizuje ją na poziomie licencjackim, inżynierskim i magisterskim.

Tak określona misja jest właściwą podstawą dla wskazania podstawowych celów strategicznych i ich uszczegółowienia, co ujmuje strategia Uczelni.

Strategia Szkoły odnosi się do trzech wskazanych podstawowych obszarów jej działalności. Tworzą je kolejno: dydaktyka, nauka i badania oraz organizacja i zarządzani. Ocena tych obszarów wyczerpuje podstawowe wymagania stawiane szkołom wyższym jako podmiotom funkcjonującym na rynku edukacyjnym.

W każdym obszarze przyjmuje się po jednym celu strategicznym. Są to kolejno:

- zapewnienie absolwentom uczelni konkurencyjnej pozycji na rynku pracy,
- aktywność nauczycieli akademickich w prowadzeniu badań powiązanych z otoczeniem gospodarczym i we współpracy zagranicznymi ośrodkami akademickimi,
- otwartość na partnerstwo z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Cele strategiczne są uszczegółowione celami szczegółowymi, a te działaniami. Całość tworzy logiczny i spójny dendrogram celów wyznaczających przyszłą działalność Uczelni, która wpisuje się w misję Szkoły.

Interesujący nas najbardziej pierwszy cel strategiczny - obszar dydaktyki - jest konkretyzowany poprzez wskazanie celów szczegółowych. Są nimi kolejno:

1. Monitoring rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na kadry,
2. Kształtowanie oferty kształcenia zgodnej z potrzebami otoczenia gospodarczego poprzez programy specjalności na wszystkich kierunkach,
3. Dbłość o wysoką jakość kształcenia; stałe aktualizowanie treści i metod edukacyjnych,
4. Umiędzynarodowienie kształcenia,
5. Doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich – promowanie nowoczesnych metod nauczania.

Analiza wskazanych przez Szkołę, a wymienionych wyżej celów strategicznych upoważnia do stwierdzenia, że wszystkie one dobrze wpisują się w koncepcję kształcenia, którą zamierza realizować Uczelnia. Zawiera ona konieczność monitorowania rynku pracy i przygotowywania oferty dydaktycznej odpowiadającej potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego, eksponuje dbłość o wysoką jakość kształcenia i wykorzystywania w toku jej realizacji kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz doświadczeń międzynarodowych.

Podsumowując można stwierdzić, że strategia Uczelni Techniczno-Handlowej jest właściwą podstawą dla jej rozwoju. Nawiązuje ona do misji Uczelni oraz uszczegóławia jej długofalowe zamierzenia.

Strategia Wydziału Zarządzania i Finansów obejmuje: charakterystykę Wydziału, jego analizę SWOT, cele Wydziału oraz monitorowanie strategii. Taką strukturę strategii uznać należy za spójną wewnątrznie a także spójną ze strategią Uczelni. Odpowiada ona również metodycznym standardom budowy strategii organizacji.

Analizując strategię Wydziału należy zauważyć, że opisany w niej model strategii, obejmuje, cele strategiczne uszczegółowione celami operacyjnymi a te działaniami. Wszystkie one odnoszą się do identycznych, jak w strategii Uczelni, podstawowych obszarów jej działalności. Potwierdza to spójność obu dokumentów.

Identyfikowaną, pewną słabą stroną modelu strategii Wydziału jest jego zbyt duży poziom ogólności. Zawarte w strategii Wydziału cele operacyjne i działania mają zbyt ogólny, charakter. Brak w nich odniesienia do planowanych do realizacji w przyszłości dziedzin kształcenia, czy proponowanych kierunków, profili czy rodzajów studiów.

Oceniając strategię Uczelni i Wydziału Zarządzania i Finansów z punktu widzenia zawartej w niej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku *finanse i rachunkowość* należy stwierdzić jej zgodności zarówno z misją Szkoły jak i celami wskazanymi w strategii Wydziału.

Reasumując powyższe ocena tego kryterium jest pozytywna.

Należy na wstępie zauważyć, że kierunek *finanse i rachunkowość* ma bardzo wyraźnie i jednoznacznie określoną tożsamość. Wynika ona ze specyficznych celów, efektów i treści kształcenia, a także z dorobku finansów jako dyscypliny naukowej.

Opisana w raporcie samooceny koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* potwierdza jego tożsamość. Wynika ona z przede wszystkim z treści przedmiotów o charakterze ogólnym i kierunkowym dotyczących ekonomii i finansów, jako dyscyplin naukowych, stanowiących podbudowę dalszego specjalistycznego kształcenia i pogłębiania wiedzy.

Zakłada ona zdobycie odpowiedniej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu szeroko definiowanej przedsiębiorczości, w tym finansów, rachunkowości oraz rynku finansowego. Wiedza zdobywana na kierunku *finanse i rachunkowość* obejmuje przede wszystkim teorie i pojęcia wyjaśniające przedmiot badań dyscyplin finanse i ekonomia. Wiedza dotyczy powstawania, funkcjonowania i zarządzania finansami podmiotów funkcjonujących w warunkach gospodarki wolnorynkowej. Absolwent, oprócz zasad rządzących własnością prywatną, zna także działania organizacji należących do sektora publicznego, jak i reguły panujące na rynku finansowym. Potrafi swobodnie „poruszać się” w tych obszarach. Wymienione zagadnienia są rozpatrywane w wielu aspektach, co daje absolwentowi możliwość zaistnienia w różnych środowiskach zawodowych.

Podsumowując, celem studiów na tym kierunku studiów jest uzyskanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu finansów, rachunkowości, funkcjonowania rynków finansowych.

Analizując i oceniając stopień różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania należy zauważyć, że realizowana na Wydziale koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* charakteryzuje się innowacyjnością. Wydział reaguje on na zmieniające się potrzeby i wyzwania płynące z rynku pracy dostosowując do tego program kształcenia poprzez, między innymi, proponowanie nowych specjalności, modułów do wyboru, wykładów do wyboru, wprowadzaniu zajęć o charakterze praktycznym a także organizowanie fakultatywnych spotkań studentów z osobami, które odniosły sukces w różnych segmentach rynku w gospodarce wolnorynkowej. W sferze działań innowacyjnych lokuje się także organizacja interesujących praktyk zawodowych w przedsiębiorstwach prywatnych, czy też instytucjach państwowych, np. Mareco Polska, Multibanku czy urzędach skarbowych.

Za przedsięwzięcia o takim charakterze należy także uznać możliwość pogłębianie wiedzy przez studentów poprzez aktywne uczestnictwo w kołach naukowych kierowanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni, czy możliwość uczestniczenia w wizytach studialnych, między innymi na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, Sejmie czy też Pałacu Prezydenckim.

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* mają szeroki dostęp do zagranicznych ośrodków akademickich i biorą często udział w wymianie studenckiej w ramach programu Erasmus.

Podsumowując można stwierdzić, że oferta kształcenia, którą oferuje Wydział Zarządzania i Finansów charakteryzuje się innowacyjnością i różnorodnością. Ma to również konsekwencje dla elastyczności kształcenia, które choć w mniejszym stopniu także identyfikuje się w tej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni.

1.2).

Koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* powstała na skutek dyskusji, która objęła zarówno interesariuszy zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Interesariuszami zewnętrznymi w procesie kształtowania koncepcji kształcenia byli przedstawiciele podmiotów, z którymi Szkoła współpracuje, do których można zaliczyć między innymi: mBank, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Amnesty International, Centrum Finansowe Banfi, Urzędy skarbowe, Lufthansa Supertour City Center, Mareco Polska.

Z interesariuszami zewnętrznymi odbywają się spotkania merytoryczne. Także dokonują oni oceny programu kształcenia między innymi poprzez wypełnianie elektronicznej ankiety. Zawarte w nich uwagi przyczyniają się do doskonalenia programu kształcenia zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy, np. aby na zajęciach w większym stopniu odnosić teorię do praktyki i mocniej zaktywizować studentów w trakcie wykładów, co zostało uwzględnione przez nauczycieli akademickich w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Ankiety takie, według deklaracji władz Wydziału wypełniły następujące podmioty: Urząd skarbowy Warszawa Wawer, Colis Agnieszka Paczka Sp. z o.o., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Biuro rachunkowe Teresa Chrzanowska, PRL Sp. z o.o., Licencjonowane Biuro rachunkowe Ewa Kasprowicz, Fundacja Puenta, Pierwszy Urząd Skarbowy Warszawa Śródmieście, Drugi Mazowiecki Urząd Skarbowy, Grupa handlowa Ryszard Paczka.

Na uwagę także zasługuje fakt, iż Uczelnia prowadzi cykliczną wymianę doświadczeń w zakresie procesu kształcenia z innymi uczelniami, w tym z Wyższą Szkołą Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni. Przykładem współpracy było wspólne wypracowanie założeń do koncepcji dostosowania programów kształcenia w Uczelni do nowych przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym a następnie wspólne oceny procesu wdrażania i funkcjonowania nowych programów kształcenia.

Należy podkreślić, że w Uczelni Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej funkcjonuje Międzyuczelniana Rada Strategii, która jest organem doradczym dla władz Uczelni. Członkowie Rady powoływani są spośród przedstawicieli praktyki gospodarczej, administracji i wymiaru sprawiedliwości. Międzyuczelniana Rada Strategii wyraża opinie i podejmuje inicjatywy w szczególności w zakresie spraw dotyczących:

- rozwoju i strategii Uczelni,
- kształtowania struktury kwalifikacji absolwentów poszczególnych kierunków studiów,
- dostosowania planów studiów i programów nauczania do potrzeb rynku pracy,
- kształtowania programu zawodowych praktyk studenckich i pozyskiwania miejsc realizacji praktyk,
- aktywizacji rozwoju współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- rozwoju międzynarodowych kontaktów naukowych i dydaktycznych Uczelni.

Drugim źródłem informacji o koncepcji kształcenia są opinie interesariuszy wewnętrznych, którymi są studenci, także będący członkami Koła Naukowego Finansów i Bankowości oraz kadra naukowo-dydaktyczna i jednostki organizacyjne Wydziału, szczególnie Katedra Ekonomii oraz Katedra Organizacji i Zarządzania.

Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* należy określić jako formalny.

Członkowie samorządu pozytywnie ocenili współpracę z Władzami Uczelni w zakresie dotyczącym zarówno ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, jak

również we wszelkich innych kwestiach związanych z jego rozwojem. W ich opinii, przekazywane sugestie dotyczące programów studiów mają wpływ na podejmowane decyzje. Zaznaczyli, że wszelkie kwestie dotyczące koncepcji kształcenia poruszane są na posiedzeniach Senatu i Rad Wydziału, w których uczestniczą. Studenci nie posiadają przedstawicielstwa w innych gremiach zajmujących się opracowywaniem i doskonaleniem programów kształcenia. Rekomenduje się Władzom Uczelni włączenie przedstawicieli studentów do prac w Zespołach Dziekana ds. Rozwoju i Jakości Kształcenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wykazali małe zainteresowanie możliwościami wpływu na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku. Nie wiedzą, jakie organy na Uczelni zajmują się tworzeniem programu studiów oraz do kogo mieliby się udać, żeby zgłosić ewentualne uwagi związane z procesem kształcenia. Zaleca się władzom Wydziału popularyzację wiedzy wśród studentów na temat możliwości ich wpływu na jakość kształcenia. Studenci stwierdzają jednak, że formalnie brali udział w podejmowaniu kluczowych decyzji dotyczących koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Drugim źródłem informacji o koncepcji kształcenia są opinie pracowników, jako interesariuszy wewnętrznych. Ich aktywność można uznać za satysfakcjonującą.

Oceniając podejmowane na kierunku *finanse i rachunkowość* działania zmierzające do ustalenia koncepcji kształcenia przy wykorzystaniu opinii interesariuszy zewnętrznych, w tym celów i efektów kształcenia, oraz procesu ich dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych należy stwierdzić, że miały one charakter systemowy. Obejmowały całe spektrum istotnych podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. Pewne uwagi można mieć, co do ich systematyczności. Brak było, bowiem udokumentowanych działań podejmowanych przez Wydział z przedstawicielami otoczenia biznesu. Troską władz Wydziału powinno być nadanie takim przedsięwzięciom sformalizowanego i systematycznego charakteru.

Podsumowując należy stwierdzić, że Wydział Zarządzania i Finansów prowadzi działania dotyczące udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Działania te są nie zawsze są sformalizowane. Udział interesariuszy zewnętrznych w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za zadowalający. Wykorzystanie studentów jako interesariuszy wewnętrznych, z uwagi na tylko formalny ich udział, co stwierdzono powyżej, można ocenić jako znaczący. Kadra akademicka uczestniczy w budowaniu programowej koncepcji kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Ocena misji i strategii rozwoju Uczelni z punktu widzenia wpisanej w nią koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* wypada jednoznacznie pozytywnie. Określone w strategii cele potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery kształcenia.

Analiza i ocena koncepcji kształcenia pozwala na stwierdzenie, że jest ona spójna ze strategią Wydziału Zarządzania i Finansów. Kierunek ma wyraźnie określony swój charakter. Wynika on ze specyficznych celów kształcenia określonych w strategii Wydziału.

1.2) Wydział Zarządzania i Finansów prowadzi na ogół sformalizowane i nie zawsze systematyczne, ale mające charakter systemowy działania dotyczące udziału

interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za zadowalający. Wykorzystanie studentów jako interesariuszy wewnętrznych ocenić można tylko jako znaczący. Kadra akademicka uczestniczy w budowaniu programowej koncepcji kształcenia.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 03/09/2012 z dnia 24 września 2012 r. Senat zatwierdził - zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji - opisy efektów kształcenia dla kierunków studiów, poziomów i profili kształcenia prowadzonych w Uczelni od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów.

W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariuszy zewnętrzni. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału w czasie, których były zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty.

Dla studiów na ocenianym kierunku przyjęto profil ogólnoakademicki. Biorąc pod uwagę zakres merytoryczny przekazywanej wiedzy, kształtowanych umiejętności i kompetencji społecznych w także treści programowe studia te zaliczono do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych, a jako dyscypliny naukowe wskazano dla nich finanse i ekonomię. Takie przyporządkowanie jest prawidłowe. Jako cel kształcenia dla studiów pierwszego stopnia przyjęto wyposażenie absolwentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje z szeroko definiowanej przedsiębiorczości, w tym finansów, rachunkowości oraz rynku finansowego. Natomiast celem kształcenia na studiach drugiego stopnia jest wyposażenie absolwentów w pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje z tych zakresów.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały przyjęte Uchwałą nr 03/09/2012 Senatu Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 24 września 2012 r. w sprawie opisu efektów kształcenia dla kierunków studiów, poziomów i profili kształcenia prowadzonych w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie. Dla studiów pierwszego stopnia przyjęto 23 efekty w zakresie wiedzy, 19 w zakresie umiejętności oraz 12 w zakresie kompetencji społecznych. Opis efektów jest, zatem silnie rozbudowany i obszernie określa elementy wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości a także uzupełniających je elementów z zakresu ekonomii, prawa, metod ilościowych oraz języka obcego odpowiadające profilowi kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Niestety w odniesieniu do języka obcego nie określono zakładanego poziomu biegłości. W efektach szczegółowych podano trzy poziomy umiejętności nie wyjaśniając tego faktu. W odpowiedni sposób zostały z tym powiązane efekty kształtujące umiejętności studentów ocenianego kierunku studiów w zakresie analizy i oceny zjawisk związanych z finansowymi aspektami funkcjonowania gospodarki oraz zdolności do stosowania odpowiednich instrumentów służących do realizacji zadań w zakresie gospodarki finansowej. Również kompetencje społeczne kształtowane w ramach studiów pierwszego stopnia, nastawione na przygotowanie do samodzielnego rozwiązywania problemów, zdolność do pracy w zespole, elastyczność w dostosowywaniu się do zmian otoczenia, wskazują na ich odpowiednie dostosowanie do celów kształcenia absolwentów ocenianego kierunku studiów.

Efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia formułują 21 efektów w zakresie wiedzy, 14 w zakresie umiejętności oraz 11 odnoszących się do kompetencji społecznych. Opis efektów jest, zatem dobrze rozwinięty, w ujęciu merytorycznym dostosowany do przyjętego dla ocenianego kierunku studiów obszaru, dziedziny i dyscyplin naukowych. W ujęciu merytorycznym efekty kształcenia w zakresie wiedzy określają w szczególności sposób zakresy pogłębionej wiedzy odnoszącej się do finansów i systemów rachunkowości. Do tego zostały w odpowiedni sposób dostosowane umiejętności i kompetencje społeczne wskazując na przygotowanie absolwentów do stosowania narzędzi i metod analizy i oceny zjawisk finansowych a także zdolności do ich funkcjonowania w otoczeniu społecznym i gospodarczym.

Szczegółowe efekty kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów. Zostały one opracowane w układzie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Są one odpowiednio dostosowane do celów kształcenia przyjętych dla każdego przedmiotu i wskazanych w jego sylabusie. Efekty szczegółowe zostały odniesione do efektów założonych dla poszczególnych modułów grupujących przedmioty wchodzące w skład programu kształcenia.

Na tej podstawie można uznać, że w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów występuje pełna zgodność założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia. Odpowiadają one wymaganiom merytorycznym dla obszarów nauki, w których umiejscowiony został oceniany kierunek studiów. Efekty kształcenia są prawidłowo dostosowane do poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia przyjętych dla ocenianego kierunku studiów. Opracowano je zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Zapewniono niezbędną spójność obszarowych, kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia.

Studenci w większości nie znają terminologii związanej z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, tylko nieliczni obecni na spotkaniu potrafili wskazać typologię efektów kształcenia. Zespół Oceniający PKA zaleca Władzom Uczelni propagowanie wiedzy na temat Krajowych Ram Kwalifikacji, ze szczególnym uwzględnieniem informacji o efektach kształcenia.

Program kształcenia ocenianego kierunku studiów ma strukturę modułową. Dla każdego z modułów opracowane zostały związane z nim efekty w ujęciu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W formularzu opisu modułu efekty te zostały odniesione do odpowiednich efektów kierunkowych w tych trzech zakresach. Sylabusy przedmiotów określają z kolei odniesienia przyjętych dla nich efektów szczegółowych do efektów modułowych. Kolejnym opracowanym przez Uczelnię zestawieniem jest tabela odniesień (relacji) efektów kierunkowych do efektów obszarowych. Każdy z efektów kierunkowych został prawidłowo odniesiony do od jednego do trzech efektów obszarowych. Biorąc pod uwagę relatywnie dużą liczbę efektów kierunkowych przyjętych dla ocenianego kierunku studiów, na co wskazano powyżej, taki zakres odniesień należy uznać za prawidłowy. Także powiązania merytoryczne w tym zakresie są prawidłowe. Efekty kształcenia zostały w szczególności opracowane dla praktyk zawodowych stanowiących obligatoryjny element procesu kształcenia na studiach pierwszego stopnia. Powiązania występujące pomiędzy ogólnymi, specyficznymi i szczegółowymi efektami kształcenia zostały wskazane w syntetycznym ujęciu w matrycach efektów kształcenia. Zostały one opracowane dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zawierają one opisy kierunkowych efektów kształcenia, ich odniesienia do efektów obszarowych oraz wskazanie, w ramach których modułów i wchodzących w ich skład przedmiotów realizowane są poszczególne efekty kierunkowe i obszarowe. W odniesieniu do przedmiotów realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń przyporządkowanie to uwzględnia realizację efektów w ramach każdej z tych form.

Dla kierunku *finanse i rachunkowość* opracowano kilka zestawień określających powiązania efektów obszarowych, kierunkowych, modułowych i szczegółowych. Pierwszy rodzaj matryc efektów kształcenia obejmuje wszystkie efekty kierunkowe, ich odniesienia do efektów obszarowych oraz wszystkie przedmioty ujęte w programie kształcenia wskazując, jakie efekty realizowane są w ramach poszczególnych przedmiotów. Matryce efektów kształcenia obejmujące wszystkie efekty kierunkowe i moduły kształcenia wskazują, z jaką siłą realizowane są efekty kierunkowe w ramach poszczególnych modułów. Matryce modułowych efektów kształcenia obejmujące poszczególne przedmioty informują jedynie o tym, w ramach, jakiego przedmiotu realizowany jest dany efekt modułowy, bez wskazania siły powiązań.

Analiza treści poszczególnych efektów oraz wskazanych powiązań pomiędzy nimi pozwala na stwierdzenie, że zapewniono w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów możliwość osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia oraz tworzących je przedmiotów, a także praktyk zawodowych.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie byli w stanie ocenić spójności kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. Nie posiadają wiedzy na temat różnic pomiędzy kierunkowymi i przedmiotowymi efektami kształcenia, dotychczas nie interesowali się też tymi zagadnieniami. Studenci nie widzą potrzeby zapoznawania się z informacjami na powyższy temat.

Studenci ocenianego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili możliwość osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia, które zostały określone w treści przedmiotów wraz z przewidzianymi programem studiów praktykami zawodowymi, a tym samym zrealizowanie zakładanej sylwetki absolwenta kierunku.

Opisy założonych efektów kształcenia występują jedynie w formie uchwalonych przez Senat dokumentów. Natomiast nie są obecnie dostępne dla studentów czy interesariuszy zewnętrznych.

Dostępność opisu zakładanych efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie. Opis zakładanych efektów kształcenia został udostępniony w postaci sylabusów i kart przedmiotów przedstawionych na pierwszych zajęciach przez prowadzących, są one również dostępne w dziekanacie oraz umieszczone na stronie internetowej Uczelni.

2.2).

Określenia przyjęte przez Uczelnię przy formułowaniu kierunkowych, modułowych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są prawidłowe pod względem merytorycznym i zrozumiałe. Posłużono się przy ich określeniu terminologią odpowiadającą dyscyplinom naukowym, w ramach, których został umiejscowiony kierunek studiów. Zastosowany język opisu nie sprawia problemu w zrozumieniu treści poszczególnych efektów. Jednoznaczność przyjętych dla opisu efektów kształcenia sformułowań pozwala na stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Zgodnie z opinią studentów efekty kształcenia sformułowane są klarownie i umożliwiają wykładowcom opracowanie przejrzystej formy weryfikacji ich osiągnięcia. Forma i treść przedstawienia efektów kształcenia w kartach opisu przedmiotów nie stwarza problemów interpretacyjnych i dla zdecydowanej większości studentów jest przejrzysta. Sylabusy napisane są w sposób zrozumiały dla studentów, a prowadzący przestrzegają zasad zaliczenia przedmiotu przedstawionych na pierwszych zajęciach.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest:

- *W pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni – zamieszczenie informacji, na podstawie, jakiej ustawy funkcjonuje Uczelnia, a także uzupełnienie zapisu „uczelnia niepubliczna” o „niepubliczna uczelnia zawodowa”.*
- *W pkt. III – Informacje o poziomie wykształcenia – ust. 3 – uzupełnienie wpisów - przy semestrach - o rok akademicki, w którym realizowane było kształcenie,*

Przechowywanie efektów kształcenia.

W Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie obowiązuje Zarządzenie Nr 03/10/2013 Rektora z dnia 1 października 2013 r. w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej oraz zasad obiegu i sygnowania dokumentów, którego celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, natomiast określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych oraz tryb przekazywania do Archiwum Uczelni zostało uregulowane w Zarządzeniu Nr 05/04/2014 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji archiwalnej. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego

Dziekan Wydziału Zarządzania i Finansów - Zarządzeniem nr 01/02/2014 z dnia 15 lutego 2014 r. w sprawie zasad archiwizacji pisemnych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych potwierdzających uzyskanie przez studentów założonych efektów kształcenia określił okres przechowywania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne dokumentacji potwierdzającej wyniki prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych wynoszący trzy lata dla studiów pierwszego stopnia i dwa lata dla studiów drugiego stopnia.

Wszystkie efekty kształcenia, to jest kierunkowe, modułowe i szczegółowe, zostały określone w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych składających się na strukturę kwalifikacji absolwenta. Obowiązujący w Uczelni system weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie jego etapy, a więc zaliczanie poszczególnych przedmiotów, modułów, w tym praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia oraz całych studiów. System weryfikacji efektów kształcenia jest, zatem w tym ujęciu kompletny.

Zgodnie z opinią studentów wyrażoną podczas spotkania z Zespołem Oceniającym zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia jest przedstawiana na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez prowadzących. Dostępność do informacji na temat systemu oceny efektów kształcenia studenci uznali za wystarczającą.

Uczelnia stworzyła system oceny umożliwiający zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach. W formularzach opisu modułów kształcenia wskazano sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Określono, w jaki sposób weryfikowana jest wiedza, umiejętności i oceniane są kompetencje społeczne w ramach aktywnych form prowadzenia zajęć (ćwiczeń) oraz jaki jest sposób weryfikacji efektów kształcenia dla całych przedmiotów. Szczegółowe informacje odnoszące się do formy zaliczenia każdego przedmiotu oraz stosowane w tym celu metody weryfikacji osiągnięć przez studenta efektów kształcenia zostały sformułowane w sylabusie opracowanym dla każdego przedmiotu. Formy i metody zaliczenia są zróżnicowane, w szczególności są to: egzaminy pisemne, egzaminy ustne, aktywność na zajęciach, kolokwia pisemne, referaty, prezentacje, eseje. Są one odpowiednio dostosowane do charakteru zajęć.

Weryfikacja założonych efektów kształcenia dokonuje się w szczególności w ramach procesu dyplomowania. Szczegółowe zasady związane z procesem dyplomowania określone zostały w Regulaminie Dyplomowania. Studenci, zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia zobowiązani są do przygotowania pracy dyplomowej i zdania egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa przygotowana jest pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł bądź stopień naukowy. Przy ustalaniu tematyki pracy dyplomowej brane są pod uwagę zainteresowania studenta oraz profil naukowy Uczelni. Praca ta jest oceniana przez promotora i recenzenta, którym może być nauczyciel akademicki posiadający, co najmniej stopień doktora. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją składającą się przewodniczącego, którym może być dziekan bądź upoważniony przez niego nauczyciel ze stopniem, co najmniej doktora, promotor i recenzent. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, ale Regulamin studiów nie określa jego zakresu merytorycznego. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie podane są w Regulaminie dyplomowania wprowadzonym Zarządzeniem nr 01/10/2013 Rektora Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w siedzibę w Warszawie z dnia 1 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu dyplomowania w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej. Określa on w szczególności zasady wyznaczania promotorów prac dyplomowych, wyboru tematów prac dyplomowych, wymagania formalne dotyczące pracy, kryteria jej oceny i organizacji egzaminu dyplomowego. Przyjęte w Zarządzeniu rozwiązania zapewniają prawidłową organizację procesu dyplomowania. Przewidują one w szczególności konieczność powiązania tematyki prac dyplomowych z przedmiotem specjalizacji naukowej promotora oraz z kierunkiem studiów, w ramach, którego przygotowana jest praca. Przyjęte w Uczelni rozwiązania pozwalają na zmierzenie i ocenę osiągania założonych efektów kształcenia na poszczególnych etapach procesu kształcenia. Zastosowane w tym zakresie procedury i metody są prawidłowe i dostosowane do poszczególnych przedmiotów oraz etapów kształcenia, a w szczególności obejmują proces dyplomowania.

Karty przedmiotów zawierają opis wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Wiedza jest weryfikowana podczas egzaminów. Umiejętności natomiast są sprawdzane w trakcie ćwiczeń. Studenci są oceniani obiektywnie oraz mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. W toku analizy sylabusów poszczególnych przedmiotów stwierdzono, że do weryfikacji efektów kształcenia najczęściej wykorzystuje się standardowe metody, takie jak: egzamin pisemny, kolokwium, można jednak znaleźć także i takie formy jak projekt indywidualny, ocena pracy na zajęciach czy prezentacja. Formy te są przejrzyste i odpowiadają sposobom weryfikacji efektów kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość. Metody te są odpowiednie dla weryfikacji osiągnięcia efektów we wszystkich wymaganych obszarach: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili zróżnicowane formy weryfikacji efektów kształcenia oraz uznali je za właściwe w procesie ich kształcenia. Zróżnicowane formy prowadzenia zajęć w ich opinii pozwalają w bardziej czytelny sposób przedstawić treści programowe.

W opinii studentów system umożliwi właściwe zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych etapach studiów. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest terminowe uzyskanie wymaganych w programie studiów efektów kształcenia.

Efekty kształcenia osiągnięte przez studentów w ramach każdego z przedmiotów poddawane są każdorazowo ocenie w czasie sesji egzaminacyjnej, jak również w niektórych przypadkach w ramach weryfikacji cząstkowej, na przykład w formie kolokwium lub przy tworzeniu projektów naukowych.

Ostatnim etapem weryfikacji efektów kształcenia jest proces dyplomowania. Zasady dyplomowania określają § 29-32 Regulaminu Studiów Uczelni Techniczno – Handlowej im. H. Chodkowskiej, które odnoszą się do etapów składania pracy oraz procesu zatwierdzania tematu pracy. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie

wszystkich wymagań wynikających z programu kształcenia oraz złożenie pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy przebiega zgodnie z zasadami dyplomowania określonymi w Regulaminie Dyplomowania. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i obejmuje przedstawienie przez studenta treści pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na pytania stawiane przez członków komisji. Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala ocenę z egzaminu dyplomowego. Ostateczny wynik studiów ustalany jest zgodnie z § 35 Regulaminu Studiów.

Podstawowe regulacje dotyczące weryfikacji efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie studiów. Został on wprowadzony Uchwałą Senatu nr 01/04/2013 Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w siedzibą w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w siedzibą w Warszawie. Określa on w szczególności warunki i tryb zaliczania przedmiotów, semestrów i całych studiów.

Okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr. Regulamin studiów przewiduje, że zaliczanie przedmiotów dokonuje się w terminach zwykłym i poprawkowym. Forma egzaminu, jego zakres oraz wykaz materiałów źródłowych i podręczników niezbędnych do przygotowania do egzaminu, podawane są do wiadomości przez prowadzącego dany przedmiot na pierwszych z niego zajęciach. Egzaminy są organizowane w sesji podstawowej i poprawkowej, a jedynie za zgodą dziekana w terminach poprzedzających sesję. Regulamin studiów rozstrzyga kwestie związane z nieobecnością studenta na egzaminie i możliwością jej usprawiedliwienia. Wprowadza także możliwość uzyskania przez studenta wpisu warunkowego dla studentów, którzy nie uzyskali zaliczenia nie więcej niż dwóch przedmiotów. Jako podstawową zasadę przyjęto przy tym, że dla zaliczenia semestru niezbędne jest zaliczenie wszystkich przedmiotów objętych planem studiów oraz spełnienie przyjętych w nim wymagań programowych.

Regulamin studiów przewiduje również możliwość przeprowadzenia zaliczenia bądź egzaminu komisyjnego. Jest to przewidziane dla przypadków związanych ze stawianiem zarzutów dotyczących braku obiektywizmu w ocenie bądź przebiegu zaliczenia/egzaminu.

Prowadzący przedmiot jest zobowiązany do wprowadzenia oceny z zaliczenia i egzaminu w terminie 7 dni od jego przeprowadzenia do systemu informatycznego. Przebieg studiów jest dokumentowany w protokołach i kartach okresowych osiągnięć studenta sporządzanych w formie wydruków elektronicznych. Pozwala to na zapewnienie dostępu do informacji w tym zakresie.

W Uczelni stosowana jest tradycyjna skala ocen (od 2,0 do 5,0). Ocena ukończenia studiów obliczana jest jako ważona średnia ocen z przebiegu studiów (60 %), oceny pracy dyplomowej (20 %) oraz egzaminu dyplomowego (20 %).

Przedstawione regulacje wskazują, że w Uczelni wprowadzono system weryfikacji postępów w nauce oparty na standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen.

Wymagania egzaminacyjne są z reguły określone przez nauczycieli akademickich z momentem rozpoczęcia zajęć dydaktycznych a następnie konsekwentnie realizowane. Studenci znają zakres materiału do opanowania, korzystają także z sylabusów. Każdy zainteresowany student może łatwo sięgnąć do informacji zawartych w sylabusach, poznać program zajęć i sposób weryfikacji wiedzy.

Na ocenianym kierunku studiów kształcenie na odległość prowadzone jest jedynie w ramach przedmiotu Technologie informacyjne na studiach pierwszego stopnia. Udział zajęć z wykorzystaniem e-learningu wynosi 30 %. Dla kilku przedmiotów prowadzący zajęcia zamieszczają na platformie internetowej materiały do zajęć.

Na ocenianym kierunku studiów stosunkowo wyższy odsiew występuje na studiach pierwszego stopnia. W ostatnim roku akademickim wyniósł on 12,5 %. Stosunkowo najwięcej studentów (5,9 %) odpadło w wyniku braku postępów w nauce oraz rezygnacji ze studiów (5,3 %). Natomiast stosunkowo mniej studentów zostało skreślonych z listy z powodu braku wnoszenia wymaganych opłat (1 %) i nie złożenia w terminie pracy dyplomowej (0,3 %). Na studiach drugiego stopnia odsiew wyniósł 4,8 %. Najczęściej jego przyczyną był brak postępów w nauce (3,8 %), a rzadziej nie złożenie pracy dyplomowej w terminie i brak opłat za studia (po 0,5 %).

W opinii obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studentów przyczyn rezygnacji wielu osób można się upatrywać w błędnym wyborze kierunku studiów. 1% studentów zostaje skreślonych w wyniku nie wniesienia czesnego, 5,9% studentów studiów I stopnia oraz 3,8 % studentów studiów II stopnia zostaje skreślonych z powodu niezadowolających wyników w nauce. 5% studentów studiów I stopnia oraz 0,5% studentów II stopnia składa rezygnację ze studiów.

Podstawowe zasady systemu, w tym skala ocen (2,0 - 5,0), określone § 24 - 26 Regulaminu Studiów są, zdaniem studentów, właściwe. Skala ocen dzieli się na dwie kategorie: ocenę negatywną (2,0) oraz oceny pozytywne (3,0 – 5,0).

Ponadto studenci podkreślali, że na pierwszych zajęciach dydaktycznych nauczyciele akademicy omawiają sylabusy oraz przedstawiają opisany w nich system weryfikacji efektów kształcenia. Informacje na temat stosowanego systemu oceny są zawarte w regulaminie studiów oraz kartach przedmiotów, są dostępne na stronie internetowej jednostki. Studenci uważają, że wykładowcy konsekwentnie przestrzegają ustalonych przez siebie zasad oraz wymagań dotyczących osiągniętych efektów kształcenia.

Informacje na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia dostępne są w Regulaminie studiów oraz sylabusach przedmiotów. Elektroniczne wersje tych dokumentów dostępne są dla studentów w Intranecie. Dodatkowo informacje o warunkach i sposobach zaliczania poszczególnych przedmiotów przekazywane są w formie ustnej, w szczególności na pierwszych zajęciach, przez prowadzących dany przedmiot.

2.4)

Uczelnia informuje, że dokonuje monitorowania losów absolwentów przez analizowanie informacji dostępnych na portalach społecznościowych i branżowych. Uczelnia nie przeprowadzała natomiast dotychczas systematycznych badań losów zawodowych absolwentów. Obecnie wdrażany jest internetowy system, który będzie służył do prowadzenia takich badań w trybie on-line. Ma on obejmować badanie doświadczeń zawodowych absolwentów oraz ocenę ich przygotowania przez Uczelnię do wejścia na rynek pracy. Badania mają w szczególności pozwolić na określenie braków w nabytym wykształceniu oraz umiejętnościach mające wpływ na pozycję absolwentów na rynku pracy. Dotychczas przeprowadzono badania pilotażowe, które objęły 120 absolwentów rocznika 2011/2012. Wyniki pilotażu zostały udostępnione władzom Uczelni. Zamierza się wykorzystać je do opracowania oferty szkoleń, seminariów i warsztatów wspomagających studentów przygotowujących się do wejścia na rynek pracy. Obecnie planowane są badania kolejnego rocznika absolwentów.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora 03/08/2013 z 12 sierpnia 2013 roku monitorowanie losów absolwentów organizuje i przeprowadza Akademickie Biuro Karier. Pierwsze badanie pilotażowe zostało przeprowadzone wśród absolwentów, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów licencjackich, uzupełniających magisterskich oraz jednolitych magisterskich do 31.12.2012. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów ma na celu uzyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy w tym

zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem wykształcenia oraz oceny jakości kształcenia w Uczelni Techniczno – Handlowej im. Heleny Chodkowskiej.

Badanie losów absolwentów przeprowadzane są w ciągu roku, 3 i 5 lat od dnia ukończenia studiów. Badaniem losów zawodowych absolwentów objęte są osoby, które wyraziły pisemną zgodę na udział w badaniu poprzez wypełnienie formularza zgody do udziału w badaniu oraz na przetwarzanie danych osobowych w celach badawczych. Absolwent w każdym czasie trwania badania ma prawo do wycofania zgody do udziału w badaniu. Badania poprzedzone są prowadzoną corocznie akcją informacyjno – promocyjną wśród studentów na temat konieczności monitorowania ich dalszych losów zawodowych. W celu przeprowadzenia badań ankietowych absolwenci otrzymują drogą elektroniczną do wypełnienia ankietę. Następnie przygotowywany jest raport przedkładany władzom. Narzędziem badawczym wykorzystywanym do przeprowadzenia badań pilotażowych był kwestionariusz ankiety. Narzędzie do badania losów zawodowych absolwentów zainstalowane jest na stronie internetowej Uczelni. Ankieta badawcza zawiera poszczególne moduły: status zawodowy absolwenta, aktywność na rynku pracy, aktywność podczas studiów, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, ocena posiadanych kompetencji z perspektywy rynku pracy, ocena studiów i warunków kształcenia. Liczba absolwentów objętych badaniem pilotażowym to 120 osób (około 30 %). Ankieta została wysłana do 386 osób. Podczas wizytacji nie przedstawiono wyników ankiet dotyczących absolwentów ocenianego kierunku.

Wyniki badań zostaną przedstawione Władzom Uczelni w celu podjęcia działań służących poprawie programów kształcenia pod kątem atrakcyjności absolwentów na rynku pracy oraz zostaną udostępniane kandydatom na studia, studentom i absolwentom w portalu internetowym Akademickiego Biura Karier.

Działanie systemu należy ocenić pozytywnie, gdyż proces monitorowania karier zawodowych absolwentów obejmuje wprowadzanie zmian w programie studiów, zgodnych z wynikami uzyskanymi w procesie ankietyzacji.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Tematy prac dyplomowych są zgodne z ocenianym kierunkiem studiów. Niektóre tematy są jednak sformułowane zbyt ogólnie – np. Sprawozdawczość finansowa, Amortyzacja środków trwałych, Ewidencja majątku trwałego, Rezerwy w rachunkowości, Środki trwałe w budowie.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Występuje zgodność założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia. Efekty kształcenia odpowiadają wymaganiom merytorycznym dla obszaru nauki, w którym umiejscowiony został oceniany kierunek studiów i są prawidłowo dostosowane do poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia przyjętym dla ocenianego kierunku studiów. Opracowano je zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Zapewniono niezbędną spójność specyficznych i szczegółowych obszarowych, kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia. Występuje możliwość osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia przez realizację efektów szczegółowych. Opisy efektów są dostępne dla zainteresowanych podmiotów.

2.2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

2.3) System weryfikacji postępów w nauce oparty jest na standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen. Nie budzi on zastrzeżeń,

ze względu na swoją przejrzystość i obiektywność. Obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje różnorodne sposoby ich weryfikacji.

2.4) Uczelnia przeprowadziła dotychczas badania pilotażowe losów zawodowych absolwentów.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Dokonując oceny programu studiów na kierunku *finanse i rachunkowość* należy wziąć pod uwagę, że kształcenie prowadzone jest w zasadzie jedynie na studiach niestacjonarnych. Nie ma, bowiem studentów stacjonarnych na studiach drugiego stopnia, a na studiach pierwszego stopnia jest jedynie 9 studentów na drugim roku oraz 7 na trzecim. Chociaż zatem ocenie poddano zarówno program na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, to w praktyce jest on stosowany w zasadzie tylko w ramach tej drugiej formy studiów.

Studia na ocenianym kierunku dla studentów obecnego trzeciego roku prowadzone są w oparciu o program kształcenia przyjęty Uchwałą Senatu nr 08/09/2009 Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 30 września 2009 r. w sprawie zatwierdzenia planów i programów nauczania dla poszczególnych kierunków, poziomów i form studiów prowadzonych w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie. Przewiduje on dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia łączny wymiar godzin zajęć dydaktycznych 1890, a dla studiów niestacjonarnych 1320. W programie kształcenia ujęte są wszystkie grupy treści podstawowych, kierunkowych i ogólnych przewidzianych w standardach kształcenia. Według tych programów studiują obecnie studenci ostatniego semestru.

Programy kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku studiów zostały przyjęte Uchwałą nr 1/06/2012 Rady Wydziału Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia programów kształcenia dla kierunków studiów Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość, Bezpieczeństwo Wewnętrzne prowadzonych przez Wydział Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie. Programy te weszły w życie z dniem 1 października 2012 r. W kolejnym roku Rada Wydziału podjęła Uchwałę nr 1/06/2013 Rady Wydziału Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 5 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia programów kształcenia dla kierunków studiów Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość, Bezpieczeństwo Wewnętrzne prowadzonych przez Wydział Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie. Programy te weszły w życie z dniem 1 października 2013 r. Program dla kierunku Finanse i rachunkowość nie różnił się od przyjętego w poprzednim roku, a Uczelnia uzasadnia podjęcie nowej uchwały kompleksowym podejściem normującym do wszystkich kierunków (zmiana programu odnosiła się do innego kierunku studiów). Zwraca uwagę fakt, że w treści tych uchwał nie są zawarte programy kształcenia, ani w uchwałach nie stwierdzono, że programy kształcenia stanowią załączniki do nich. Poza tym program kształcenia zawierający efekty kształcenia, dla roku akademickiego 2012/2013 został przyjęty w czerwcu 2012 r., a uchwałą Senatu określająca efekty kształcenia została podjęta we wrześniu 2012 r.

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Zarządzania i Finansów, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np.

dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału.

Program kształcenia ma strukturę modułową. Na studiach pierwszego stopnia składają się na niego moduły obowiązkowe (moduł wychowania fizycznego, moduł technologii informacyjnych, moduł kształcenia ogólnego, moduł kształcenia podstawowego, moduł kształcenia kierunkowego) oraz moduły do wyboru (moduł przedmiotów kształcenia specjalnościowego, moduł języków obcych, moduł przygotowania racy dyplomowej, moduł praktyk zawodowych). Na studiach drugiego stopnia są to moduły obowiązkowe (moduł kształcenia ogólnego, moduł kształcenia podstawowego, moduł kształcenia kierunkowego) oraz moduły do wyboru (moduł przedmiotów kształcenia specjalnościowego, moduł języków obcych, moduł przygotowania pracy dyplomowej). Dla każdego z modułów oraz składających się na nie przedmiotów określono efekty kształcenia odpowiednio powiązane z efektami kierunkowymi. W programie kształcenia określone zostały także cele kształcenia oraz struktury kwalifikacji absolwenta. Analiza programu kształcenia opisana poprzez sformułowane dla niego efekty, treści kształcenia oraz metody dydaktyczne pozwala na stwierdzenie, że jego realizacja umożliwi osiągnięcie zakładanych celów i ukształtowanie przyjętej struktury kwalifikacji absolwenta.

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów. W Uczelni przyjęto rozwiązanie polegające na ustalaniu godzin zajęć jako sumy godzin zajęć dydaktycznych i dodanych do każdego przedmiotu 3 godzin egzaminacyjnych. W związku z tym na studiach pierwszego stopnia realizowanych w formie stacjonarnej łączny wymiar godzin zajęć dydaktycznych wnosi 1891, na co składa się 1795 godzin zajęć dydaktycznych oraz 96 godzin egzaminacyjnych. Natomiast na studiach niestacjonarnych łączny wymiar godzin wynosi 1208, na co składa się 1112 godzin zajęć i 96 godzin na egzaminy. Wymiar godzin ujętych w programie studiów wnosi de facto 1112, gdyż do tych godzin przypisane są punkty ECTS.

Moduł przedmiotów kształcenia ogólnego obejmuje treści kształcenia z zakresu prawa, socjologii, psychologii, logiki, etyki. Treści tych przedmiotów realizowanych wyłącznie w formie wykładów pozwalają przede wszystkim na realizację efektów z zakresu wiedzy ogólnej. Zajęcia z tego modułu na studiach stacjonarnych są realizowane w wymiarze 180, a na studiach niestacjonarnych w wymiarze 96 godzin. Moduł przedmiotów kształcenia podstawowego obejmuje w szczególności treści kształcenia z ekonomii, finansów, matematyki, statystyki, ekonometrii. Wszystkie przedmioty realizowane są w formie wykładów i ćwiczeń, co pozwala na realizację przyjętych dla nich efektów kształcenia z zakresu wiedzy i umiejętności związanych z naukami ekonomicznymi i metodami ilościowymi w ekonomii. Moduł przedmiotów kształcenia kierunkowego obejmuje 11 przedmiotów przekazujących treści kształcenia integralnie związane z kierunkiem studiów *finanse i rachunkowość*. Łączny wymiar godzin dla tego modułu wynosi na studiach stacjonarnych 450, a na studiach niestacjonarnych 272 godzin. Dziewięć przedmiotów realizowanych jest w formie wykładów i ćwiczeń, co pozwala na osiągnięcie w procesie kształcenia założonych dla nich efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności, a także kompetencji społecznych.

Kształcenie z zakresu technologii informacyjnych przewiduje 30 godzin na studiach stacjonarnych i 24 na niestacjonarnych, z języka obcego odpowiednio 150 i 80 godzin. Ten ostatni wymiar jest zbyt niski na pełną realizację efektów kształcenia zakładających posługiwanie się językiem obcym z zakresu finansów, rachunkowości i ekonomii. Seminarium dyplomowe realizowane jest w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i 32 na niestacjonarnych.

Na studiach pierwszego stopnia program kształcenia wprowadza 3 specjalności: Finanse przedsiębiorstwa, Rynek finansowy oraz Rachunkowość. Wszystkie specjalności są zgodne z kanonem dyscypliny finanse, do której przypisany został oceniany kierunek studiów. W ramach każdej specjalności ujętych jest 10 przedmiotów, w tym po dwa określone jedynie, co do rodzaju jako „przedmioty do wyboru”. Łącznie na moduł kształcenia specjalnościowego przewidzianych jest 345 godzin na studiach stacjonarnych oraz 192 na niestacjonarnych. W ramach wszystkich specjalności dochodzi do powtórzeń części przedmiotów, przy czym powtórzenia te nie są merytorycznie uzasadnione. Np. na specjalności Rynek finansowy realizowany jest przedmiot Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem, na specjalności Rachunkowość przedmiot Gospodarka regionalna i lokalna. Prowadzi to do stwierdzenia, że specjalności nie są w pełni wyprofilowane. Przedmioty do wyboru na specjalnościach nie zostały jeszcze określone, gdyż ich realizacja przewidziana jest od przyszłego roku akademickiego.

Proporcja form zajęć (wykładów i ćwiczeń), uwzględniając język obcy i praktykę zawodową, kształtuje się na studiach stacjonarnych jak 1:1, a na studiach niestacjonarnych jak 5:6. Ćwiczenia prowadzone są dla zdecydowanej większości przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz mniej niż połowy przedmiotów specjalnościowych. Taki udział zajęć prowadzonych w formach aktywnych można uznać za wystarczający dla zapewnienia realizacji efektów kształcenia związanych z kształtowaniem umiejętności i kompetencji społecznych.

Uczelnia określiła w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w sylabusie każdego przedmiotu stosowane metody nauczania. Korzysta się z szerokiego zestawu tych metod i są one odpowiednio dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów pozwalając na realizację przyjętych dla nich efektów kształcenia.

Punkty ECTS przypisane do zajęć składających się na moduły do wyboru, tj. moduł przedmiotów kształcenia specjalnościowego, moduł języków obcych, moduł przygotowania pracy dyplomowej, moduł praktyk zawodowych obejmują łącznie 65 punktów, tj. 35 % ogólnej ich liczby przewidzianej w programie kształcenia. Tym samym spełniony jest wymóg zapewnienia o najmniej 30 % punktów ECTS dla przedmiotów do wyboru.

Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że na studiach pierwszego stopnia czas trwania kształcenia, dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia pozwala na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego modułu i ujętych w nich przedmiotów, w tym modułu przedmiotów do wyboru. Pewne zastrzeżenia budzi mała liczba godzin z języka obcego na studiach niestacjonarnych oraz nieuzasadnione merytorycznie powtórzenia przedmiotów specjalnościowych.

Studia drugiego stopnia trwają 3 semestry. Program studiów stacjonarnych obejmuje łącznie 735 (735 godzin zajęć i 36 godzin egzaminów), a studiów niestacjonarnych 484 godziny, w tym 448 godzin zajęć dydaktycznych i 36 godzin egzaminów. Wymiar godzin ujętych w programie studiów wnosi de facto 735 i 448, gdyż do tych godzin przypisane są punkty ECTS.

Program kształcenia przewiduje realizację jednego przedmiotu ogólnego Makroekonomia – kurs średni w wymiarze 32 godzin wykładu na studiach stacjonarnych i 16 na niestacjonarnych, języka obcego w wymiarze odpowiednio 90 i 48 godzin, metodyki przygotowania pracy dyplomowej i seminarium dyplomowego po odpowiednio 30 (16) oraz 60 (32) godzin. Zasadnicze moduły to: moduł przedmiotów kształcenia podstawowego (4 przedmioty o łącznym wymiarze 180 (104) godzin) i moduł przedmiotów kształcenia kierunkowego (5 przedmiotów o łącznym wymiarze 210 (128) godzin. Treści kształcenia dla obydwu tych modułów są dobrane prawidłowo do dyscyplin finanse i ekonomia, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów.

Na studiach drugiego stopnia oferowane są trzy specjalności: Strategie finansowe przedsiębiorstwa, Rachunkowość finansowa i zarządcza, Bankowość i ubezpieczenia. Na studiach stacjonarnych na moduł kształcenia specjalnościowego przewidzianych jest 135

godzin, a na studiach niestacjonarnych 104 godziny. Każda specjalność składa się z 3 imiennie określonych przedmiotów oraz jednego przedmiotu do wyboru. Na każdej ze specjalności powtarza się jeden przedmiot z innej specjalności, nie w pełni z nią związany. Przedmioty do wyboru w ramach specjalności nie zostały jeszcze określone, gdyż ich realizacja będzie odbywała się od przyszłego roku akademickiego. Wszystkie specjalności są tym samym słabo wyprofilowane i realizacja założonych dla nich efektów kształcenia jest przez to ograniczona.

Udział zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń, lektoratów i seminariów w łącznej liczbie godzin zajęć wynosi na studiach stacjonarnych 55%, a na studiach niestacjonarnych 59 %. Jest on, zatem odpowiedni z punktu widzenia możliwości kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych wymagających stosowania aktywnych form zajęć. Metody dydaktyczne stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów są zróżnicowane i odpowiednio dostosowane do potrzeb realizacji szczegółowych efektów kształcenia dla nich określonych.

Punkty ECTS przypisane do zajęć składających się na moduły do wyboru, tj. moduł przedmiotów kształcenia specjalnościowego, moduł języków obcych, moduł przygotowania pracy dyplomowej obejmują łącznie 47 punktów, tj. 50 % ogólnej ich liczby przewidzianej w programie kształcenia. Tym samym spełniony jest wymóg zapewnienia, co najmniej 30 % punktów ECTS dla przedmiotów do wyboru.

Na podstawie powyższej analizy należy stwierdzić, że na studiach drugiego stopnia prowadzonych w formie studiów niestacjonarnych czas trwania kształcenia (3 semestry i 448 godzin) jest zbyt krótki, a liczba godzin nie wydaje się wystarczająca dla zapewnienia realizacji wszystkich efektów kształcenia. Prawidłowość doboru treści kształcenia dla modułów kształcenia podstawowego i kierunkowego nie budzi zastrzeżeń, natomiast kształcenie specjalnościowe jest słabo wyprofilowane w zakresie przekazywanych treści. Dobór form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia na studiach drugiego stopnia jest prawidłowy z punktu widzenia możliwości osiągnięcia efektów kształcenia.

Podczas spotkania studenci wyrazili opinię, iż prowadzone na ocenianym kierunku zajęcia pozwalają na zdobycie umiejętności praktycznych, które większość z nich będzie mogła wykorzystać w pracy zawodowej. W opinii studentów, stosowane metody dydaktyczne sprzyjają osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. Organizacja procesu kształcenia pozwala na szeroki kontakt z praktyką gospodarczą, także za pośrednictwem dydaktyków zatrudnionych w różnych instytucjach gospodarczych. Dobór treści kształcenia uznano za prawidłowy i spójny.

Na ocenianym kierunku studiów został wprowadzony system ECTS. Dla ustalenia liczby punktów przypisanych do poszczególnych przedmiotów kierowano się zasadą nakładu godzinowego pracy przeciętnego studenta niezbędnego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Jako przelicznik zastosowano zasadę, że jeden punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Punkty ECTS zostały przypisane do wszystkich przedmiotów ujętych w programie studiów, w tym praktyk zawodowych.

Realizacja programu studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku przewiduje uzyskanie przez absolwenta 186 punktów ECTS. Student uzyskuje 2 punkty ECTS z wychowania fizycznego, 24 punkty z przedmiotów kształcenia ogólnego (ogólnouczeniowych), 42 punkty z przedmiotów podstawowych, 51 z przedmiotów kierunkowych i 65, tj. powyżej 30 % ogólnej liczby punktów, z przedmiotów do wyboru. Za praktykę zawodową student otrzymuje 6 punktów ECTS, a za pozostałe zajęcia o charakterze praktycznym 14. Program kształcenia zapewnia uzyskanie przez studenta 50 % wszystkich punktów ECTS w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego. W każdym semestrze łączna liczba punktów ECTS dla przedmiotów ujętych w programie wynosi od 30 do 32. Program studiów pierwszego stopnia spełnia tym samym wymagania wynikające z przepisów dotyczące systemu punktów ECTS.

Na studiach drugiego stopnia program kształcenia przewiduje uzyskanie łącznie 93 punkty ECTS. Przedmiotom kształcenia ogólnego (ogólnouczelnianym) przypisano 4 punkty, przedmiotom kształcenia podstawowego 19 punktów, przedmiotom kształcenia kierunkowego 23 punkty, a przedmiotom do wyboru 47, tj. powyżej 30 % ich ogólnej liczby. Na zajęcia o charakterze praktycznym przewidziano 23 punkty, a łączna ich liczba dla zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego wynosi 50 % wszystkich punktów ECTS. Plan studiów przewiduje dla każdego semestru uzyskanie od 30 do 32 punktów ECTS. Program studiów drugiego stopnia spełnia tym samym wymagania wynikające z przepisów dotyczące systemu punktów ECTS.

System punktów ECTS umożliwia studentom indywidualizację procesu kształcenia przez wybór przedmiotów oraz udział w wymianie międzyuczelnianej. Dla zaliczenia semestru i całych studiów student musi, bowiem uzyskać przewidzianą w programie liczbę punktów ECTS, które w szczególności przypisane są do przedmiotów wybieralnych. Studenci uczestniczący w wymianie międzyuczelnianej i międzynarodowej także muszą uzyskać wymaganą przez program kształcenia liczbę punktów ECTS. Na ocenianym kierunku studiów w wymianie międzyuczelnianej i międzynarodowej uczestniczyła w ostatnim roku akademickim jedna osoba.

Studenci posiadają wiedzę na temat systemu punktów ECTS. Uważają, że liczba punktów odpowiada nakładowi pracy potrzebnemu do osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Studenci posiadają wiedzę o możliwości zaliczenia przedmiotów na podstawie punktów ECTS w ramach wymian studenckich.

Program kształcenia na ocenianym kierunku umożliwia indywidualizację programu kształcenia w oparciu o system punktów ECTS. Studenci mają możliwość wyboru specjalności, a także części przedmiotów w ramach modułu swobodnego wyboru. Program kształcenia przewiduje możliwość zdobycia minimalnej liczby punktów ECTS zgodnie z art. 164a ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Sekwencja przedmiotów na studiach pierwszego stopnia przewiduje realizację większości przedmiotów kształcenia ogólnego w pierwszym semestrze studiów. Na dalsze semestry przesunięta jest Logika (drugi) oraz Etyka (piąty). Nauka języka obcego prowadzona jest przez pięć pierwszych semestrów studiów. Wszystkie przedmioty kształcenia podstawowego realizowane są w trakcie trzech pierwszych semestrów. Większość przedmiotów kształcenia kierunkowego przypada na semestr trzeci i czwarty. Jedyne nieliczne prowadzone są w semestrze drugim, piątym i szóstym. Przedmioty specjalnościowe realizowane są od semestru trzeciego, ale ich większa koncentracja następuje w kolejnych trzech semestrach studiów. Poszczególne przedmioty realizowane są w odpowiedniej z punktu widzenia powiązań merytorycznych występujących pomiędzy nimi sekwencji czasowej.

Na studiach drugiego stopnia wszystkie przedmioty kształcenia ogólnego i podstawowego realizowane są w pierwszym semestrze. Z przedmiotów kształcenia kierunkowego po jednym ujętych jest w planie studiów na pierwszym i trzecim semestrze, a trzy w semestrze drugim. Zajęcia z przedmiotów specjalnościowych prowadzone są w semestrze drugim i trzecim. Kolejność poszczególnych przedmiotów jest właściwa i zachowuje niezbędne powiązania pomiędzy nimi. Sekwencja modułów i przedmiotów na studiach drugiego stopnia jest w całości prawidłowa.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym rozłożenie zajęć jest prawidłowe i stwarza możliwość efektywnego kształcenia i nauki. Sekwencja przedmiotów jest spójna i poprawna, dzięki czemu nie występuje problem powtarzania treści na poszczególnych przedmiotach lub braku wiedzy niezbędnej do kontynuowania innego przedmiotu.

Ogólne regulacje dotyczące praktyk zawodowych zawarte są w Regulaminie studiów. Określają one praktykę zawodową jako integralną część studiów i nakładają na studenta obowiązek jej odbycia w wymiarze określonym w planie studiów. Dziekan bądź wyznaczony przez niego opiekun praktyk może wyrazić zgodę na inną formę odbycia praktyki zawodowej, w tym pracy zawodowej. Wymagana jest w tym przypadku możliwość uzyskania w ramach pracy wykonywanej przez studenta efektów kształcenia przewidzianych w programie studiów. Zaliczenia praktyki dokonuje dziekan bądź wyznaczony przez niego opiekun praktyk.

Szczegółowe regulacje dotyczące praktyk zawodowych przyjęte zostały w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów w Regulaminie studenckich praktyk zawodowych wprowadzony Zarządzeniem Nr 03-09-2013 Rektora z dnia 24.09.2013 r.. Regulamin ten w szczególności określa cele praktyk zaliczając do nich m.in. poszerzanie wiedzy zdobytej na studiach i jej praktyczne zastosowanie, kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, rozwijanie samodzielnego działania praktykanta oraz zebranie doświadczeń i materiałów pomocniczych przy pisaniu pracy dyplomowej. Tak określone cele pozwalają na odpowiednie włączenie praktyki do programu kształcenia i określonych dla ocenianego kierunku studiów efektów kształcenia.

Organizacja praktyk zawodowych w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów leży w kompetencjach Akademickiego Biura Karier. Dla sprawowania nadzoru organizacyjnego i dydaktycznego w Uczelni powołany został opiekun praktyk zawodowych. Praktyki zawodowe odbywają się od czerwca do września, a w trakcie roku akademickiego jedynie pod warunkiem, że nie kolidują z realizacją przez studenta obowiązków wynikających z planu studiów. Uczelnia wspiera studentów w organizacji praktyk nawiązując kontakty z podmiotami oferującymi miejsca ich odbywania. Praktyki odbywają się w przedsiębiorstwach i instytucjach umożliwiających studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Praktyki odbywają się w oparciu o umowę lub porozumienie zawierane z podmiotem przyjmującym studenta na praktykę.

Zaliczenie praktyki następuje w oparciu o dokumentujący jej przebieg dziennik praktyk, który jest potwierdzany przez opiekuna nadzorującego praktykę w miejscu jej odbywania. Zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej przez studenta pracy zawodowej, jeżeli student był zatrudniony w oparciu o umowę o pracę, jest właścicielem lub współwłaścicielem przedsiębiorstwa, odbył staż w przedsiębiorstwie bądź instytucji. We wszystkich tych przypadkach muszą być spełnione wymagania dotyczące programu praktyk zawodowych. Opiekun praktyk ze strony Uczelni dokonuje jej zaliczenia po stwierdzeniu zrealizowania przez studenta wymaganego programu praktyki.

Na ocenianym kierunku studiów praktyki zawodowe odbywa około 40 % studentów. Natomiast pozostali uzyskują ich zaliczenie na podstawie wykonywanej pracy zawodowej bądź odbytych staży.

Na podstawie analizy rozwiązań stosowanych w Uczelni należy stwierdzić, że występuje spójność programu i wymiaru praktyk studenckich. Termin ich realizacji oraz dobór miejsc, w których się odbywają pozwalają na realizację celów i efektów kształcenia określony dla tych praktyk. Organizacja, system kontroli i zaliczania praktyk funkcjonują prawidłowo.

Zasady dotyczące organizacji i zaliczania obowiązkowych praktyk studenckich zawartych w programach kształcenia i planach studiów określa *Regulamin Praktyk*.

Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad przebiegiem praktyk ze strony Uczelni sprawuje Opiekun Praktyk Studenckich. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili nadzór dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny nad przebiegiem praktyk zawodowych na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Uczelnia wspiera studentów w doborze miejsc praktyk, w szczególności zwracając uwagę na ich adekwatność do kierunku i realizowanego programu studiów. W tym celu utworzono bazę instytucji, w których studenci mogą realizować praktyki zawodowe,

przewidziane w programie studiów I stopnia. Ponadto studenci mają możliwość realizowania praktyk w wybranej przez siebie jednostce, odpowiednio wcześniej zgłoszonej do pełnomocnika. Na wniosek studenta jako praktyka zawodowa może zostać zaliczona wykonywana przez niego praca zawodowa (zatrudnienie na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej) albo prowadzona działalność gospodarcza, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyki i jest zgodny ze studiowanym kierunkiem. W bieżącym roku akademickim 60% studentów kierunku finanse i rachunkowość uzyskało zaliczenie praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Weryfikacja realizacji efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych następuje na podstawie przedstawianego sprawozdania z praktyki oraz dziennika praktyk wraz z opinią i oceną wystawionymi przez zewnętrznego opiekuna praktyk.

Z informacji uzyskanych na spotkaniu z Opiekunem Praktyk ocenianego kierunku, odbywają się cykliczne spotkania i konsultacje z kadrą dydaktyczną oraz pracodawcami, które mają na celu optymalizację realizacji idei kształtowania wiedzy i umiejętności praktycznych poprzez powiązanie zakresu merytorycznego praktyki z treściami kształcenia realizowanymi w ramach przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych.

Z informacji uzyskanych na spotkaniu Zespołem Oceniającym ze studentami odbywają się spotkania z Opiekunem Praktyk, na których przedstawiany jest system praktyk zawodowych, jak również uzyskiwane są wszelkie informacje dotyczące postępowania związanego z ich realizacją. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym przyznali, że system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia weryfikację nabywanych umiejętności praktycznych.

Od roku akademickiego 2012/2013 Akademickie Biuro Karier rozpoczęło proces zbierania opinii od podmiotów przyjmujących studentów na praktyki odnośnie realizowanych praktyk. Wprowadzono ankiety ewaluacyjne praktyk, które mają na celu zebranie opinii tych podmiotów na temat tego czy przewidziane praktyki pozwalają osiągnąć zakładane efekty kształcenia.

Organizacja roku akademickiego dla studentów studiów stacjonarnych przewiduje okresy zajęć dydaktycznych trwających w roku 2013/2014 w semestrze zimowym od 3 października do 3 lutego z przerwami na ferie i dni wolne od zajęć, okresy sesji egzaminacyjnej i poprawkowej oraz w semestrze zimowym zajęcia dydaktyczne od 20 lutego do 13 czerwca z przerwami na dni świąteczne i wolne od zajęć oraz sesję egzaminacyjną w czerwcu i poprawkową we wrześniu. Zajęcia na studiach stacjonarnych prowadzone są w dni powszednie od poniedziałku do czwartku z różnym rozkładem zajęć w trakcie dnia. Większość zajęć dydaktycznych odbywa się w blokach dwugodzinnych.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych prowadzone są w ramach zjazdów sobotnio-niedzielnich. W piątki organizowane są jedynie seminaria dyplomowe. W semestrze organizowanych jest 8-9 zjazdów dla studiów pierwszego stopnia i 8 dla studiów drugiego stopnia. Zajęcia w soboty i niedziele w godzinach 8.30 do 17-18. Większość zajęć prowadzonych jest w bokach dwugodzinnych. Przerwy pomiędzy poszczególnymi blokami wynoszą 15 minut.

Liczebność grup wykładowych nie jest wysoka ze względu na małe nabory na oceniany kierunek studiów. Natomiast liczebność grup ćwiczeniowych wynosi od 14 do 29 osób. Taka liczebność grup stwarza możliwość stosowania aktywnych metod dydaktycznych. Natomiast liczebność części grup językowych jest zbyt duża, gdyż dochodzi do 32 osób.

Studenci wiedzą, jakie umiejętności powinni posiadać po ukończeniu ocenianego kierunku studiów. Są świadomi aktualnych wymagań rynku pracy.

Studenci pozytywnie oceniają liczbę godzin przypisaną poszczególnym przedmiotom oraz organizację procesu kształcenia. W opinii studentów, formy prowadzenia zajęć sprzyjają aktywności i wzmagają kreatywność. W opinii studentów system praktyk stwarza warunki do pogłębienia i poszerzenia wiadomości teoretycznych uzyskanych na zajęciach dydaktycznych

o umiejętności praktyczne, które doskonalone w zakresie wykonywanych czynności są niezbędne do sprawnego wykonywania zawodu w przyszłości.

Rozwiązania stosowane w Uczelni w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia zawarte są w Regulaminie studiów. Przewiduje on, że szczególnie uzdolnieni studenci mogą odbywać studia w ramach indywidualnego toku. Jego zadaniem jest stworzenie możliwości pogłębienia zainteresowań studenta w ramach wybranego kierunku studiów. O ITS mogą ubiegać się studenci nie wcześniej niż po pierwszym roku studiów pod warunkiem osiągnięcia średniej, co najmniej 4,25. Dziekan wyznacza w tym przypadku opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym, co najmniej doktora. Opiekun ustala dla studenta program studiów, który musi obejmować wszystkie przedmioty podstawowe i kierunkowe ujęte w planie studiów. Łączna liczba punktów ECTS dla tego programu nie może być mniejsza, niż przewidziana w programie studiów dla danego semestru.

Studenci znajdujący się w uzasadnionych sytuacjach życiowych, a w szczególności studenci niepełnosprawni, w zależności od rodzaju swojej niepełnosprawności mogą ubiegać się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów. Pozwala ona w szczególności na określenie odpowiednich form uczestnictwa w zajęciach, zmiany terminów i zasad zaliczania przedmiotów i semestrów oraz sposobów realizacji innych obowiązków wynikających z programu kształcenia. Regulamin studiów przewiduje, że dziekan może wyrazić zgodę na zmianę sposobu zaliczania przedmiotu lub składania egzaminu przez studenta niepełnosprawnego. Formy wsparcia w tym zakresie polegają w szczególności na przedłużaniu czasu trwania egzaminu, stosowania alternatywnych form zapisu, zmiany formy egzaminu z pisemnej na ustną bądź odwrotnie, zmiany miejsca prowadzenia egzaminu.

Obecnie na ocenianym kierunku studiów nie ma studentów studiujących według indywidualnego toku studiów bądź indywidualnej organizacji studiów.

Stosowane w Uczelni możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych oraz studentów niepełnosprawnych są prawidłowe.

Regulamin studiów obowiązujący w Uczelni Techniczno – Handlowej przewiduje indywidualizację kształcenia dwukierunkowo. Student może odbywać studia w trybie Indywidualnego Toku Studiów (ITS) lub Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS).

Indywidualny Tok Studiów jest przyznawany studentom szczególnie uzdolnionym i polega na stworzeniu im możliwości pogłębienia własnych zainteresowań w ramach wybranego kierunku studiów. Prawo do ITS może być przyznane studentowi nie wcześniej niż po pierwszym roku studiów i który uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,25. Obydwa warunki należy spełnić kumulatywnie. Wyjątek przyznawania prawa do studiowania według indywidualnego toku studiów dotyczy studentów niepełnosprawnych. W takim przypadku szczegółowe warunki odbywania studiów określone są z uwzględnieniem orzeczenia o stopniu niepełnosprawności studenta, medycznego opisu choroby oraz wywiadu ze studentem. Student będący osobą niepełnosprawną, może korzystać w szczególności z odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności form uczestnictwa w zajęciach oraz form uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów.

Indywidualna Organizacja Studiów może być przyznana studentowi w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Indywidualna Organizacja Studiów pozwala na zmianę terminów i zasad zaliczania semestrów oraz sposobów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu i programu studiów, tj. zajęć, zaliczeń, egzaminów, praktyk, itp., bez zmiany zakresu obowiązków studenta. Prawo do IOS może być przyznane studentowi, który złożył pisemny wniosek do Dziekana i uzyskał zaliczenie, co najmniej pierwszego semestru studiów. Studenci realizujący studia według Indywidualnego Toku Studiów i Indywidualnej Organizacji Studiów są zobowiązani do zaliczenia wszystkich przedmiotów i złożenia wszystkich egzaminów przewidzianych planem studiów.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci oznajmili, iż wiedzą o możliwości studiowania w ramach indywidualnej organizacji studiów, korzystają z tego przywileju głównie osoby aktywne zawodowo lub studiujące dwa kierunki. Nie wykazali natomiast zainteresowania Indywidualnym Tokiem Studiów, w ich opinii program spełnia ich oczekiwania

3.2).

Program kształcenia dla ocenianego kierunku studiów został opracowany w kompletnym układzie obejmującym efekty kierunkowe, modułowe i szczegółowe oraz treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, formy ich realizacji i stosowane metody dydaktyczne. Moduły obejmują spójne merytorycznie grupy przedmiotów. Efekty szczegółowe zostały w odpowiedni sposób odniesione do efektów modułowych oraz efektów kierunkowych. Efekty szczegółowe znajdują prawidłowe oparcie w treściach programowych. Treści te są one opisane w sposób odpowiednio szczegółowy. Sylabusy przedmiotów podają także metody dydaktyczne stosowane w ramach poszczególnych form dydaktycznych zajęć z danego przedmiotu. Metody te odpowiadają założonym celom edukacyjnym. Na tej podstawie można stwierdzić, że efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w pełni spójną całość.

W ramach oceny przeprowadzonej, przez PKA w 2009 r. zgłoszono zastrzeżenie dotyczące niskiego wymiaru godzin zajęć na studiach niestacjonarnych oraz zbyt mało przedmiotów specjalnościowych zgodnych z kierunkiem.

Obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013 programy kształcenia obejmują odpowiednią liczbę godzin zajęć na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia. Wymiar godzin przedmiotów specjalnościowych jest w tych programach właściwy, natomiast same specjalności są dość słabo wyprofilowane (zgodność merytoryczna przedmiotów z nazwą specjalności).

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) W odniesieniu do studiów pierwszego stopnia czas trwania kształcenia, dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia pozwala na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru. Pewne zastrzeżenia budzi mała liczba godzin z języka obcego na studiach niestacjonarnych oraz nieuzasadnione merytorycznie powtórzenia przedmiotów specjalnościowych. Natomiast na studiach drugiego stopnia prowadzonych w formie studiów niestacjonarnych czas trwania kształcenia (3 semestry i 448 godzin) jest zbyt krótki, a liczba godzin nie wydaje się wystarczająca dla zapewnienia realizacji wszystkich efektów kształcenia. Prawidłowość doboru treści kształcenia dla modułów kształcenia podstawowego i kierunkowego nie budzi zastrzeżeń, natomiast kształcenie specjalnościowe jest słabo wyprofilowane w zakresie przekazywanych treści. Dobór form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia na studiach drugiego stopnia jest prawidłowy z punktu widzenia możliwości osiągnięcia efektów kształcenia. Program kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia spełnia wymagania wynikające z przepisów dotyczących systemu punktów ECTS. Sekwencja modułów i przedmiotów na studiach drugiego stopnia jest na obydwu poziomach studiów prawidłowa.

Uczelnia zapewnia możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych oraz niepełnosprawnych. Zapewniono spójność programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają,

z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk, a system kontroli i zaliczania praktyk działają prawidłowo.

System praktyk studenckich jest spójny z programem studiów i stwarza możliwość uzyskania odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Studenci są poinformowani o możliwościach indywidualizacji studiów i sporadycznie z niej korzystają. Sekwencja przedmiotów jest właściwa i daje możliwość efektywnego kształcenia. Studenci mają możliwość indywidualizacji programu kształcenia w oparciu o system punktów ECTS.

3.2) Efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne przyjęte dla ocenianego kierunku studiów tworzą spójną całość.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na studiach I i II stopnia prowadzi 36 pracowników, w tym: 14 profesorów i doktorów habilitowanych, 19 doktorów i 2 magistrów. Wśród profesorów i doktorów habilitowanych większość to reprezentanci nauk ekonomicznych (9 osób) oraz nauk o obronności (1 osoba), nauk polityce (1 osoba), pedagogika (1 osoba), a także literaturoznawstwa (1 osoba).

Wśród doktorów większość (10 osób) stanowią posiadający stopnie naukowe w dziedzinie nauk ekonomicznych, w tym w zakresie ekonomii (9 osób), a nauk o finansach (1 osoba). Ponadto, po dwóch adiunktów reprezentujących dyscypliny: matematyka, nauki prawnych, a także po jednym reprezentancie nauk: technicznych, obronności, o polityce i literaturoznawstwa.

Pracownicy ze stopniem magistra to głównie filolodzy, a także reprezentanci nauk ekonomicznych.

Liczba wyżej wymienionych pracowników naukowo-dydaktycznych, dla których uczelnia stanowi podstawowe lub dodatkowe miejsce pracy i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych, przypisanych do obszaru nauk społecznych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Wśród prowadzących zajęcia dominują, bowiem pracownicy posiadający tytuły i stopnie naukowe w obszarze nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych.

Obsada zajęć dydaktycznych z punktu widzenia dorobku naukowego osób je prowadzących jest prawidłowa. Poszczególne przedmioty prowadzą specjaliści, których wiedzę popartą dyplomami i dorobkiem publikacyjnym, często w grupie pozostałych nauczycieli, wspiera doświadczenie praktyczne. Liczba przedmiotów prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli i ich obciążeń nie budzi zastrzeżeń.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek) – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie (obecnie Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w

Warszawie) na Wydziale Zarządzania i Finansów, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Za wyjątkiem 2 przypadków w Uczelni oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2013 r. Dwie osoby podpisały oświadczenia w listopadzie 2013 r. z uwagi na fakt podjęcia pracy od semestru letniego 2014 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 13 osób, z tego 6 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 7 osób ze stopniem naukowym doktora.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *finanse i rachunkowość*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Skład minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonego na Wydziale Zarządzania i Finansów w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 11 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 2 osoby na czas określony, tj. do 30.09.2014 r.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia dla profilu ogólnoakademickiego dla obszaru nauk społecznych dla kierunku *finanse i rachunkowość* jest spełniony, ponieważ można zaliczyć do tej grupy wszystkie wskazane 13 osób. Wśród wskazanych 13 osób jest 6 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych i 7 osób ze stopniem naukowych doktora, a ich dorobek naukowy jest z dyscyplin: finanse i ekonomii, to jest dyscyplin, do których przypisano kierunkowe efekty kształcenia.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *finanse i rachunkowość*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:25 (12:300), co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.
Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna. Były to dobrze prowadzone zajęcia zarówno z punktu widzenia doboru treści, jak i metod opartych na prezentacji multimedialnej.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich na podstawie umowy o pracę oraz na podstawie umów cywilnoprawnych. Rektor podejmuje decyzje o nawiązaniu lub rozwiązaniu stosunku pracy z nauczycielami akademickimi na wniosek Dziekana lub z własnej inicjatywy, po zasięgnięciu opinii Dziekana.

Okresowej oceny nauczyciela akademickiego dokonuje Kierownik Katedry (Dziekan w stosunku do Kierownika Katedry, Rektor w stosunku do Dziekana) w „Arkuszu oceny dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciela akademickiego”. Swój stosunek do tej oceny wyraża Dziekan, a w przypadku, gdy oceniający nie godzi się z oceną, także Rektor. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie, której dokonuje się nie rzadziej niż raz na dwa lata lub na wniosek Dziekana Wydziału, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 111 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej. Oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na podstawie mianowania dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata.

Podstawę oceny stanowią zwłaszcza informacje nauczyciela akademickiego zawarte w „Arkuszu oceny dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciela akademickiego”; wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych - hospitacje dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich, niezależnie od formy ich zatrudnienia, są przeprowadzane według ustalonego harmonogramu hospitacji. Hospitacje przeprowadza Kierownik Katedry i osoby przez niego upoważnione, a w szczególnym wypadku Dziekan; wyniki anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród studentów - zajęcia dydaktyczne oceniane są także przez studentów przy pomocy ankiet papierowych oraz elektronicznego systemu ewaluacji zajęć (dwa razy w roku). Należy jednak zauważyć, że pierwsza z metod pozwala zebrać obszerniejsze dane (liczba studentów wypełniająca wersję elektroniczną jest znacząco niższa od liczby ankiet zebranych metodą tradycyjną).

Powyższe informacje pozwalają na korektę jakości pracy wykładowców oraz są podstawą do ich nagradzania/awansowania. Na podstawie danych uzyskanych w procesie samooceny podejmowane są również decyzje o rozwoju pracowników wewnątrz organizacji. Stanowi to również podstawę prowadzenia odpowiedniej polityki kadrowej ukierunkowanej m.in. na kształtowanie zespołu nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. W sytuacjach szczególnych uzyskane tą drogą informacje mogą skutkować rozwiązaniem umowy o pracę z danym nauczycielem akademickim.

Uczelnia przywiązuje wagę do rozwoju naukowego pracowników. W tym celu realizowany jest na miarę możliwości Wydziału program badań zgodny z kierunkiem studiów prowadzonych na Uczelni, uwzględniający zainteresowania i doświadczenie pracowników. Badania prowadzone są indywidualnie lub zespołowo. Wyniki prowadzonych przez pracowników naukowych badań są opisywane i wykorzystywane jako monografie naukowe, artykuły, raporty, materiały dydaktyczne, skrypty i podręczniki. Ważną funkcję spełnia tu Uczelniane Wydawnictwo, które zajmuje się opracowywaniem i publikacją książek, zeszytów naukowych i innych materiałów.

Na spotkaniu Zespołu Oceniającego z kadrą brali udział pracownicy stanowiący minimum kadrowe oraz prowadzący zajęcia na kierunkach studiów: *finanse i rachunkowość* oraz *zarządzanie*. Opinie nauczycieli akademickich, którzy licznie przybyli na spotkanie, koncentrowały się wokół zagadnień związanych z głównymi wyróżnikami tożsamości obu kierunków studiów, ale także dotyczyły dalszego rozwoju kierunków oraz Uczelni. Uczestnicy spotkania podkreślali przede wszystkim:

- oryginalne specjalności realizowane na obu kierunkach, które uwzględniają nowe tendencje i potrzeby podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. Dotyczy to takich specjalności jak np.: rachunkowość zarządcza, analityka finansowa, prawo w biznesie, psychologia w biznesie czy profil menedżerski,
- eksponowanie nowych treści kształcenia uwzględniających współczesne trendy np. w rozwoju nauk o zarządzaniu, a dotyczących organizacji wirtualnej, zarządzania ryzykiem czy kompetencji menedżerskich,
- szczególną otwartość szkoły na problematykę ekonomiczną i rozwijanie świadomości ekonomicznej u studentów, która jest słabą stroną studentów podejmujących kształcenie w Uczelni,
- dbanie o indywidualizację kształcenia poprzez możliwość wyboru specjalności i seminarium,
- przykładanie istotnej roli do jakości kształcenia,
- dobrą atmosferę panującą w Szkole, która jest szczególną jej wartością,
- rozwijającą się współpracę ze studentami w zakresie dydaktyki i badań naukowych,
- przyjazny stosunek kadry nauczającej do studentów, wyrażającą się, między innymi, partnerskimi stosunkami w relacjach pracownik – student,
- dobre programy przedmiotowe uwzględniające nowe trendy w nauce, potrzeby otoczenia zewnętrznego, dorobek własny pracowników oraz wyniki prowadzonych przez nich badań,
- dążenie do znalezienia zasady zrównoważonego rozwoju między kształceniem akademickim a praktycznym,
- uwzględnianie, także na profilu ogólnoakademickim, aspektów praktycznych wykładanych treści kształcenia,
- właściwie funkcjonującą bibliotekę i wydawnictwo Uczelni, które wspierają pracowników w ich aktywności dydaktycznej i naukowej,
- szczególne spojrzenie na proces kształcenia przez pryzmat tworzenia łańcucha wartości, który łączy i uspołnia aspekty techniczne, technologiczne, ekonomiczne i zarządcze w toku realizacji treści programowych,
- niedostateczną w dalszym ciągu interdyscyplinarną współpracę naukową pomiędzy pracownikami różnych jednostek organizacyjnych Wydziału,
- niesatysfakcjonujący zakres współpracy pomiędzy katedrami, a dotyczący problemów metodycznych związanych w prowadzonymi zajęciami,
- trudności dotyczące realizacji profilu praktycznego przez Uczelnię wynikające z istotnych barier podmiotów gospodarczych i społecznych nie zainteresowanych współpracą z uczelniami.

W stosunku do roku 2006, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, nastąpiły duże zmiany w składzie tego minimum, bowiem tylko 3 osoby (2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 1 doktor), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2006.

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych jest wystarczająca, a ich kwalifikacje umożliwiają osiągnięcie celów i efektów zdefiniowanych dla ocenianego kierunku.

4.2) Wymagania minimum kadrowego do prowadzenia studiów I i II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* można uznać za spełnione. Dorobek naukowy kadry tworzącej minimum kadrowe koncentruje się na problemach ściśle związanych z ocenianym kierunkiem.

4.3) Polityka kadrowa Wydziału sprzyja rozwojowi naukowemu pracowników poprzez finansowe i organizacyjne wsparcie badań naukowych, uczestnictwa w konferencjach, prowadzenie własnego wydawnictwa i organizowania konferencji naukowych.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia Techniczno-Handlowa w Warszawie dysponuje dwoma kampusami dydaktycznymi. Wydział Zarządzania i Finansów realizuje zajęcia dydaktyczne w wynajmowanych pomieszczeniach znajdujących się w Warszawie Al. Jerozolimskie 200. Ogólna powierzchnia użytkowa tych pomieszczeń wynosi prawie 2.5 tys. m². Proces dydaktyczny realizowany jest w 4 aulach (prawie po 200 miejsc) oraz w 24 salach (od 20 do 100 miejsc), w tym 3 sale komputerowe oraz 1 sala sądowa. Aule i duże sale wykładowe wyposażone są w rzutniki multimedialne, a wszystkie w rzutniki pisma oraz sprzęt audiowizualny.

Laboratoria komputerowe włączone są w sieć komputerową z dostępem do Internetu. Dostęp do sieci dla studentów znajduje się w czytelni bibliotecznej oraz na korytarzach Uczelni, gdzie w wyznaczonych miejscach zapewniony jest bezprzewodowy dostęp Wi-Fi do sieci Internet.

Ponadto na terenie Uczelni umiejscowione są dwa punkty ksero. Przy budynku Uczelni znajduje się bezpłatny parking z ok. 200 miejscami postojowymi. Uczelnia dysponuje też zapleczem gastronomicznym (2 bufety), a na użytek studentów zostały wstawione automaty do wydawania napojów gorących oraz automaty do wydawania napojów chłodzących.

Infrastruktura Uczelni jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni ruchowo mają do dyspozycji windy. Drzwi na piętrach oraz drzwi windy dostosowane są do rozmiarów wózków inwalidzkich. W ogólnodostępnych toaletach o odpowiednio zwiększonej powierzchni zainstalowano pomocnicze uchwyty. Miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych ruchowo znajdują się przed budynkiem.

Zasoby biblioteczne i dostęp do zasobów innych bibliotek

Biblioteka Uczelni z siedzibą główną w Warszawie istnieje od 1993 r. i jest jedną z najstarszych Bibliotek uczelni niepublicznych na terenie Warszawy. Księgozbiór Biblioteki liczy obecnie ponad 63 tysiące woluminów. Nad całokształtem pracy i działalności informacyjnej Biblioteki sprawuje nadzór Rada Biblioteczna, powołana przez Rektora. Rada Biblioteczna kontroluje działania Biblioteki, opiniuje plany zakupów.

W kampusie Uczelni przy Al. Jerozolimskich 200 działa Biblioteka dysponująca księgozbiorem 38 tysięcy woluminów. Księgozbiór gromadzony sukcesywnie przez lata, odpowiada potrzebom kształcenia. Biblioteka gromadzi zbiory z dziedzin: zarządzania, psychologii, prawa, marketingu, ekonomii, bezpieczeństwa, bankowości, Unii Europejskiej, komunikowania społecznego, socjologii, filozofii i in. W swoich zbiorach posiada także publikacje zagraniczne.

W Czytelni studenci w czytelniach mają do dyspozycji łącznie 18 miejsc do nauki i pracy, w tym 6 stanowisk komputerowych w większości z dostępem do bezprzewodowego Internetu oraz tematycznych baz danych.

Poza publikacjami zwartymi Biblioteka gromadzi wydawnictwa ciągłe oraz współpracuje w ramach wymiany międzybibliotecznej z wieloma bibliotekami uczelnianymi. Są to m.in.: Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Biblioteka Główna Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Biblioteka Główna Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Biblioteka Główna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Biblioteka Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Biblioteka Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni, Biblioteka Wyższej Szkoły Administracji Publicznej im. S. Staszica w Białymstoku, Biblioteka Wyższej Szkoły Administracji Publicznej w Ostrołęce, Biblioteka Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Biblioteka Wyższej Szkoły Cła i Logistyki w Warszawie, Biblioteka Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie, Biblioteka Uczelni Łazarskiego w Warszawie, Biblioteka Wyższej Szkoły Informatyki, Zarządzania i Administracji w Warszawie, Biblioteka Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Rzeszowie, Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach.

Biblioteka UTH posiada filie w Płońsku i we Wrocławiu. Studenci mają tam do dyspozycji księgozbiór liczący ponad 5 tys. woluminów zgodny z prowadzonymi tam studiami. Księgozbiór uzupełniają wydawnictwa ciągłe. Stały kontakt i współpraca z Biblioteką UTH w Warszawie umożliwia dostęp do wszystkich tytułów czasopism zaprenumerowanych w placówce macierzystej, kolekcji Zeszytów Naukowych otrzymywanych drogą wymiany z innymi bibliotekami, przez czasowe przekazanie w depozyt danego czasopisma zamówionego przez studentów.

Zbiory biblioteczne udostępniane są studentom i pracownikom w Warszawie, Płońsku i we Wrocławiu. Dodatkowo Uczelnia zapewnia dostęp on-line do katalogu bibliotecznego za pomocą systemu KOHA. Skorzystać ze zbiorów Wypożyczalni można na dwa sposoby – można złożyć zamówienie w domu lub na miejscu i odebrać książki bezpośrednio w Wypożyczalni.

Biblioteka Naukowa UTH prowadzi szeroko rozwinięte wypożyczanie międzybiblioteczne, co daje studentom bogaty dostęp do literatury niezbędnej w procesie kształcenia.

Biblioteka UTH jako pierwsza w Polsce wprowadziła wypożyczanie książek na czytnikach elektronicznych. Akcja cieszy się dużym zainteresowaniem wśród studentów. Prawo bezpłatnego wypożyczenia czytnika mają wszyscy czytelnicy będący studentami UTH. Zakup e-booków odbywa się na bieżąco, ich ilość sukcesywnie wzrasta. Na chwilę obecną Biblioteka UTH posiada 235 vol. z różnych dziedzin.

Studenci i pracownicy uczelni mają dostęp do kilkunastu elektronicznych baz danych zawierających informacje z różnych dziedzin wiedzy:

- EBSCO – zapewnia poprzez platformę dostęp do publikacji 79 000 wydawców, w tym czasopism naukowych, specjalistycznych oraz komercyjnych w formie pełnotekstowej. EBSCOhost zawiera 14 baz danych: 8 baz pełnotekstowych, 6 bibliograficznych, obejmujących praktycznie wszystkie dziedziny wiedzy.
- Infor Lex Biblioteka – serwis ten to kompendium wiedzy niezbędnej przy rozwiązywaniu problemów prawnych i problemów życia codziennego. Zawiera akty prawne, projekty ustaw, orzecznictwo polskie i UE, interpretacje urzędów, organów skarbowych, porady, wskazówki i omówienia problemów. Umożliwia dostęp do pełnych tekstów i archiwów czasopism wydawanych przez Wydawnictwo Infor,

- LEGALIS - System Informacji Prawnej – zawiera akty prawne, orzecznictwo, wyjaśnienia, wzory. Studenci naszej Uczelni mają zakupione dodatkowe moduły : komentarze – 702 vol., monografie – 343 tytuły, Systemy Prawa: Prywatnego, Handlowego, Administracyjnego, Karnego i czasopisma (11 tytułów),
- LEX OMEGA - System Informacji Prawnej zapewnia użytkownikowi dostęp do aktów prawnych publikowanych zarówno w Dz.U. i M.P., dziennikach resortowych, jak i aktów prawa miejscowego, a nawet projektów ustaw. LEX OMEGA zawiera również orzeczenia publikowane w takich zbiorach, jak: OSNP, OSNC, OSNKW, ONSA, ONSAiWSA, OTK i inne, a także glosy do wybranych orzeczeń (ponad 4 300). W bazie zamieszczono również pełne teksty: monografie - 819 tytułów, komentarze – 1031 vol. i czasopisma – 30 tytułów,
- LEX przed Aplikacją – program pomaga w sposób interaktywny przygotować się do egzaminu. Zawiera 11 tysięcy pytań testowych o profilu zgodnym z realnym egzaminem, thesaurus orzecznictwa oraz 9 tysięcy obowiązujących i aktualnych aktów prawnych. Lex przed Aplikacją daje możliwość szybkiej weryfikacji odpowiedzi,
- Vademecum Głównego Księgowego to publikacja elektroniczna, która w przyjazny dla użytkownika sposób prezentuje informacje z: rachunkowości, prawa podatkowego, wybranych elementów z zakresu prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych,
- Serwis HR to przydatne narzędzie w realizacji procesów HRM. Pomaga rozwiązywać codzienne problemy, dostarcza inspiracje do wdrażania projektów HRM oraz narzędzia do ich realizacji. Zawiera gotowe procedury, przykłady dokumentów, studia przypadków, porady, raporty rynkowe oraz narzędzie do zarządzania szkoleniami Gen - kreator szkoleń,
- Marketing w Praktyce - Marketingowa Baza Wiedzy jest platformą integrującą wiedzę i umiejętności marketingowe. Zawiera pełnotekstowe artykuły z czasopisma Marketing w Praktyce, dostęp do najnowszych wiadomości z zakresu marketingu,
- Web of Knowledge to baza, która zawiera indeksy cytowań. W ramach serwisu można przeglądać następujące indeksy: Science Citation Index Expanded, Social Science Citation Index, Art & Humanities Citation Index, Conference Proceedings Citation Index. Podaje dane nauko metryczne,
- Elsevier udostępnia około 2000 tytułów czasopism naukowych w tym nauk ekonomicznych. Baza jest aktualizowana na bieżąco, zawiera publikacje od 1995 r.
- Nature to wiodący wielodyscyplinowy tygodnik naukowy zawierający artykuły ze wszystkich ważniejszych dyscyplin nauki. Użytkownicy mają dostęp do pełnych tekstów artykułów od stycznia 1995 do chwili obecnej,
- SpringerLink to baza około 1300 tytułów czasopism naukowych z zakresu: nauk przyrodniczych, biznesu, ekonomii, matematyki, statystyki, informatyki, prawa, nauk społecznych, nauk humanistycznych i in. Dostęp pełnotekstowy do 14 najważniejszych serii książkowych Springer. Kolekcja książek obejmuje także pakiet roczników archiwalnych 1997-2008,
- Science to założone w 1880 r. czasopismo naukowe. Jest to jedno z najważniejszych źródeł informacji o najnowszych badaniach naukowych z dziedziny biologii molekularnej, genetyki, fizyki, biologii, biochemii, botaniki i zoologii, immunologii oraz badań kosmosu. Licencja krajowa pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i archiwów od 1997 r.

Z dziedziny zarządzania i finansów Biblioteka prenumeruje czasopisma tradycyjne – papierowej: „Przegląd Organizacji”, „Edukacja Ekonomistów i Menedżerów”, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, „Journal of Economics & Management”, „Journal of Modern Science”, „Outsourcing & More”, „Przedsiębiorstwo Przyszłości: kwartalnik UTH”,

W wersji elektronicznej: „Biuletyn MSSF. MSSF i polskie zasady rachunkowości dla praktyków”, „Controlling i Rachunkowość Zarządcza”, „Rachunkowość Budżetowa”,

„Finanse Komunalne”, „Serwis Finansowo Księgowy (F-K)”, „Poradnik Rachunkowości Budżetowej”, „Bank i Kredyt”, „Management and Business Administration. Central Europe”, „Monitor Księgowego”, „Poradnik Organizacji Non-Profit”, „Sposób na płace”.

Biblioteka jest dostępna dla wszystkich czytelników, również niepełnosprawnych. Z myślą o czytelnikach niedowidzących Biblioteka zakupuje audiobooki, a także udostępnia czytniki książek elektronicznych, które mają wbudowane syntezatory mowy i umożliwiają powiększanie tekstu e-booka. Użytkownicy niepełnosprawni ruchowo mogą korzystać ze zbiorów samodzielnie mając do dyspozycji windy przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Drzwi na piętrach oraz drzwi windy dostosowane są do rozmiarów wózków inwalidzkich. W ogólnodostępnych toaletach o odpowiednio zwiększonej powierzchni zainstalowano pomocnicze uchwyty. Miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych ruchowo znajdują się przed budynkiem.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wyrazili pozytywną opinię na temat bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ich zdaniem sale dydaktyczne są właściwie wyposażone w niezbędny sprzęt i dostosowane do liczebności grup studenckich. Jak podkreślali uczestnicy spotkania, pozwala to na osiągnięcie deklarowanych w programie efektów kształcenia. Zwrócili również uwagę, że Uczelnia zapewnia im dostęp do sieci bezprzewodowej Wi-Fi.

Księgozbiór dostępny w bibliotece wydziałowej w opinii studentów zawiera podstawową literaturę zalecaną w ramach kształcenia przez nauczycieli akademickich. Jak podkreślali, ich zdaniem zbiory powinny zostać poszerzone, zarówno o większą ilość woluminów, jak również nowe pozycje. Studenci mają możliwość korzystania z ogólnodostępnych stanowisk komputerowych z podłączeniem do Internetu.

Budynki są wystarczająco przygotowane do obsługi studentów poza okresem zajęć. Zgodnie z opinią studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, ilość miejsc, w których mogą spędzić czas pomiędzy zajęciami jest wystarczająca. Na terenie Uczelni znajduje się stołówka studencka oraz bufet, a także dwa punkty ksero, które w opinii studentów są dla nich dużym udogodnieniem.

W budynku, w którym odbywają się zajęcia wprowadzono rozwiązania zapewniające dostęp do infrastruktury dydaktycznej osobom niepełnosprawnym (windy, toalety, podjazdy). Przy budynku dydaktycznym wyznaczono specjalne miejsca parkingowe dla samochodów osób niepełnosprawnych. W Bibliotece dostępne są stanowiska komputerowe przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, jak również o książki udostępnione w formie czytników e-book. Uczelnia znajduje się w fazie wdrażania „kiosków informacyjnych” przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych wyposażonych w Internet, Internet a także dostęp do USOS-web oraz funkcje ułatwiające poruszanie się po wybranym kampusie.

Analiza własna Zespołu Oceniającego dokonana podczas wizytacji pozwala potwierdzić, że cały budynek nie posiada w swojej konstrukcji barier architektonicznych i jest we właściwy sposób przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Baza dydaktyczna jest wyposażona we właściwy sposób. Budynek jest wolny od barier architektonicznych i w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zasoby księgozbioru dla potrzeb ocenianego kierunku administracja są, w ocenie studentów, dostateczne w kontekście osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Badania naukowe są istotnym miernikiem aktywności środowiska naukowego i możliwości rozwoju kadry, a także wzbogacają proces dydaktyczny. Badania naukowe wpływają na budowanie silnej jednostki naukowo-dydaktycznej, a uczestniczenie kadry kierunku w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych jest dodatkowo promocją Uczelni.

Uczelnia przywiązuje wagę do rozwoju naukowego pracowników. W tym celu realizowany jest na miarę możliwości Wydziału program badań zgodny z kierunkiem studiów prowadzonych na Uczelni, uwzględniający zainteresowania i doświadczenie pracowników. Badania prowadzone są indywidualnie oraz zespołowo. Wyniki prowadzonych przez pracowników naukowych badań są opisywane i wykorzystywane jako monografie naukowe, artykuły, raporty, materiały dydaktyczne, skrypty i podręczniki. Ważną funkcję spełnia tu Uczelniane Wydawnictwo, które zajmuje się opracowywaniem i publikacją książek, zeszytów naukowych i innych materiałów.

Kwartalnik uczelniany: „Przedsiębiorstwo przyszłości” (ISSN 2080-8461) wychodzi od 2009 roku. Ukazało się już 19 numerów tego kwartalnika. W 2012 r. czasopismo zostało umieszczone na liście czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Komunikat MNSiW z 20 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za publikacje w tych czasopismach, część B, poz. 1172). Za publikację artykułu w „Przedsiębiorstwie Przyszłości” przysługują 4 punkty do zaliczenia w dorobku naukowym. Ponadto kwartalnik pozytywnie przeszedł proces ewaluacji prowadzony przez Index Copernicus International i w 2013 r. został umieszczony w bazie czasopism naukowych – IC Journals Master List 2012. **Nie złożenie ankiety ewaluacyjnej w 2013 roku skutkuje tym, że obecnie kwartalnik „Przedsiębiorstwo przyszłości” nie znajduje się na liście B, co jest równoznaczne z nie przydzielaniem punktów za publikacje w tych zeszytach.** Uczelnia powinna podjąć starania, aby kwartalnik „Przedsiębiorstwo przyszłości” wróciło na listę B i uzyskało jakiegokolwiek punkty za umieszczenie w niej publikacji.

Wydział Zarządzania i Finansów nie poddał się ocenie parametrycznej jednostek naukowych, co skutkuje, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie dotuje badań naukowych określanych jako badania statutowe. Ponadto, Wydział czy też Uczelnia nie składała wniosków o „Dofinansowanie Upowszechnienia Nauki (DUN)”, aby otrzymać dotacje związane z prowadzeniem Wydawnictwa czy Biblioteki. Wszystkie badania finansowane są z funduszy uczelnianych.

Ponadto istnieje możliwość uzyskania pomocy finansowej na publikacje w wydawnictwach pozauczelnianych. Uczelnia wspiera również udział pracowników w konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz organizuje własne seminaria, sympozja i konferencje. Na Uczelni funkcjonuje także program Erasmus dla wykładowców, mający na celu umożliwienie nawiązywania nowych kontaktów o charakterze naukowo-dydaktycznym.

Nauczyciele akademicy zatrudnieni na Wydziale Zarządzania i Finansów mają także możliwość uczestniczenia w projektach, które mają na celu podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji.

Pierwszy z projektów, w którym brali udział pracownicy naukowo dydaktyczni to projekt „Wykładowy angielski - drzwi do zarządzania w UE” realizowany od 09.2009 r. do 12.2011 r. Zrealizowane formy wsparcia pracowników naukowo dydaktycznych to: wizyty studyjne i seminaryjne na uczelniach zagranicznych, kursy językowe (język angielski), szkolenia specjalistyczne.

Drugi to projekt „Wysoka jakość i potencjał Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie (realizacja od 09.2012-07.2014). Formy wsparcia dla pracowników naukowo dydaktycznych to de facto udział w spotkaniach z przedsiębiorcami,

natomiast kadra zarządzająca brała udział w szkoleniach z zakresu: efektywnego pozyskiwania funduszy na cele rozwojowe oraz efektywne zarządzanie zmianą. Oba projekty realizowane były w ramach Działania 4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Na Wydziale Zarządzania i Finansów funkcjonuje między innymi Katedra Organizacji i Zarządzania, która przygotowuje i realizuje plany naukowo badawcze. Badania w Katedrze Organizacji i Zarządzania prowadzone są indywidualnie lub zespołowo. Znaczącą częścią działalności naukowo-badawczej Uczelni są publikacje pracowników naukowych Uczelni. Wyniki prowadzonych przez pracowników naukowych badań są opisywane i wykorzystywane jako monografie naukowe, artykuły, raporty, materiały dydaktyczne, skrypty i podręczniki, np. Międzynarodowa monografia wydana w Moskwie „Человеческие ресурсы в креативной экономике”, w której swoje rozdziały mają nasi pracownicy naukowci Uczelni.

Ważną dziedziną działalności naukowej Katedry Organizacji i Zarządzania jest upowszechnianie dorobku uczelni oraz wymiana doświadczeń poprzez konferencje, seminaria, sympozja i wspomniane wyżej publikacje naukowe. W Uczelni są organizowane wewnątrz uczelniane, ogólnokrajowe i międzynarodowe konferencje, seminaria i sympozja naukowe. Prelegentami są przede wszystkim pracownicy naukowo – dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku Zarządzanie na Wydziale Zarządzania i Finansów, jak też zapraszani z zewnątrz profesorowie i praktycy związani z różnymi dziedzinami gospodarki.

W latach 2013-2014 zorganizowane dwie konferencje zasługują na uwagę. Pierwsza z nich to Międzynarodowa konferencja - „Bezpieczeństwo w Administracji, Gospodarce i Biznesie. Aksjologia Zjawisk Kryzysowych”, która odbyła się w maju 2013 r. Celem konferencji była prezentacja najnowszych wyników badań i upowszechnienie poglądów naukowców i praktyków o ekonomicznych, prawnych, administracyjnych oraz biznesowych aspektach bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zarządzania zasobami ludzkimi, jednostkami organizacyjnymi administracji i podmiotami prawa handlowego. Natomiast w dniu 18 marca 2014 r. odbyła się konferencja „15. Rocznica Wstąpienia Polski do NATO”, w których wzięli aktywny udział między innymi pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Zarządzania i Finansów.

Studenci studiów stacjonarnych ocenianego kierunku uczestniczą w działalności Koła Naukowego Finansów i Bankowości funkcjonującego na Wydziale Zarządzania i Finansów, – nad którym opiekę sprawuje asystent. Informacje na temat swej działalności i dokonań koło umieszczone są stronie internetowej Uczelni. Jednocześnie nowością jest zapoczątkowanie wydawania publikacji studentów przez Wydawnictwo Uczelni, np. *Studenckie prace naukowe*, WSZiP, 2013. Z opublikowanych 11 artykułów aż 10 jest związanych z tematyką finansów, ekonomii i zarządzania. Szkoda, że artykuły te nie były recenzowane, ale stworzenie takiego zeszytu jest cenna inicjatywa.

Przykłady wybranych publikacji naukowych pracowników Wydziału Zarządzania i Finansów wydane przez Wydawnictwo Uczelni, udostępnione członkom Zespołu Oceniającego potwierdzają aktywność naukową i naukowo-badawczą pracowników Uczelni.

Uczelnia Heleny Chodkowskiej posiada wiele kontaktów z uczelniami zagranicznymi w zakresie współpracy naukowej oraz wymiany studentów i pracowników.

Główna część współpracy międzynarodowej organizowana jest w ramach Programu Erasmus, który jest częścią programu „Uczenie się przez całe życie” (od stycznia 2014 r. – Erasmus+). Udział w Programie Erasmus pozwala studentom pogłębić wiedzę i nawiązać pierwsze kontakty w międzynarodowej wspólnoty nauki, ale również opanować umiejętność praktycznego użycia języków obcych i współdziałania z ludźmi z różnych kultur.

Dzięki mobilności umożliwiamy naszym studentom rozwijanie wielu kluczowych kompetencji takich jak: umiejętność komunikowania się w języku obcym, przedsiębiorczość, „zaradność życiowa”, kompetencje interkulturowe oraz interpersonalne. Bez tego trudno jest efektywnie funkcjonować we współczesnym, zglobalizowanym świecie.

Studenci Wydziału Zarządzanie i Finanse mają możliwość wyjazdu do jednej z 36 uczelni partnerskich, z którymi Uczelnia ma podpisane umowy. Uczelnia oferuje również możliwość realizacji praktyk zagranicznych. Wyjazd w ramach programu Erasmus nie może być krótszy niż 3 miesiące i dłuższy niż jeden rok akademicki. Podstawą do kwalifikacji na wyjazdy jest średnia ocen za ostatni rok akademicki oraz znajomość języka obcego. Studentom zakwalifikowanym do wyjazdu w ramach programu Erasmus przyznawane jest stypendium w wysokości uzależnionej od kraju wyjazdu. W latach od 2009/2010 do dnia dzisiejszego wyjechało 12 studentów. Aktywność studentów na tym polu jest bardzo niska.

Wyjazdy do uczelni partnerskich w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych dla tamtejszych studentów (wykłady, seminaria, warsztaty) realizują również nauczyciele akademicy. Możliwość wyjazdów dotyczy również pracowników administracyjnych, którzy mogą korzystać z możliwości wyjazdów do instytucji partnerskich na szkolenia w celu doskonalenia umiejętności, podnoszenia kwalifikacji oraz nawiązywania nowych kontaktów.

Studenci uczestniczą w badaniach naukowych głównie poprzez działalność w Kole Naukowym. Na Wydziale działa jedno studenckie koła naukowe bezpośrednio związane z kierunkiem finanse i rachunkowość Koło naukowe Finansów i Bankowości działające przy Katedrze i Bankowości istniejące od 28.03.2012 r. Prace uczestników Koła prezentowane są pod zakładką na stronie internetowej Uczelni. Do Koła należą zarówno studenci studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Koło współpracuje również z absolwentami. Podczas spotkań studenci omawiają różne zagadnienia związane z tematyką finansów i rachunkowości oraz z dziedzin pokrewnych. Studenci prezentują przygotowane prace w formie prezentacji multimedialnych a ponadto są one publikowane na stronie internetowej Uczelni. Wśród planów koła naukowego jest nawiązanie współpracy z kołami o podobnej tematyce z innych warszawskich uczelni. Trwają również przygotowania do opublikowania swoich prac w wersji drukowanej w serii Studenckie Prace Naukowe. Studenci ocenianego kierunku uczestniczą również w pracach Koła TSL Team. Koło łączy działalność naukową z działalnością praktyczną rozwijając kompetencje w zakresie wiedzy, jak również kompetencje praktyczne członków, jak i pozostałych studentów. Formy działalności TSL Team to: konferencje naukowe, wizyty studyjne w najlepszych przedsiębiorstwach logistycznych, wykłady eksperckie praktyków, projekty logistyczne w firmach, turnieje branżowe, wystawy i inne imprezy promujące logistykę, współpraca z instytucjami i placówkami branżowymi oraz naukowo-badawczymi, kontakty ze środowiskiem, w tym z młodzieżą szkół średnich. Misją Koła Naukowego jest rozpowszechnianie i pogłębianie wiedzy, kreowanie kadry menadżerskiej, nawiązywanie oraz utrzymywanie kontaktów z firmami i instytucjami, integracja środowiska studenckiego.

W ocenie studentów, badania naukowe prowadzone w Jednostce mają wpływ na realizowany proces dydaktyczny, w szczególności w kwestii indywidualizacji nauczania. Ich aktywność przy realizacji badań naukowych w ramach Koła pozwala na pełniejsze wykorzystanie ich dotychczas zdobytej wiedzy oraz doskonalenie umiejętności analitycznych w praktyce.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego (ocena: znacząco)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych

w pracy naukowo-badawczej. Dobrym elementem oceny badań naukowych Wydziału byłoby poddanie się ocenie zewnętrznej, to jest parametrycznej ocenie jednostki, jak i ocenie punktowej czasopisma.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Proces rekrutacji kandydatów na studia regulowany jest uchwałami Senatu. Uchwała Senatu nr 01/05/2012 Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz form studiów na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2013/2014 w Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie przewiduje, że wstęp na studia jest wolny. Warunkiem przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest w szczególności złożenie oryginału świadectwa dojrzałości. Natomiast kandydaci na studia drugiego stopnia składają dyplom ukończenia studiów. Analogiczne dokumenty wymagane są od cudzoziemców. Dodatkowo od cudzoziemców wymaga się przedstawienia nostryfikacji świadectwa dojrzałości lub świadectwa dojrzałości zawierającego stwierdzenie, że dana osoba ma prawo ubiegać się o studia wyższe w kraju wystawienia tego świadectwa.

Uczelnia nie powołuje komisji rekrutacyjnych. Decyzje w sprawie przyjęcia na studia podejmuje dziekan wydziału prowadzącego dany kierunek studiów. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do rektora. Podstawą odwołania może być jedynie wskazanie naruszenia warunków i trybu rekrutacji.

Stosowane w Uczelni zasady rekrutacji są zgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nie zawierają one żadnych regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Jednocześnie jednak zasady te, oparte na wolnym naborze, nie umożliwiają doboru kandydatów z punktu widzenia wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Rozmiary rekrutacji w ostatnich latach są relatywnie niewielkie i dostosowane do potencjału dydaktycznego jednostki.

Informacje dla kandydatów na studia stale są dostępne na stronie internetowej. Zawierają one w szczególności informację o zasadach rekrutacji oraz warunkach przyjęcia. Kryteria przyjęć kandydatów na studia opisane są w sposób zrozumiały. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie zgłaszali zastrzeżeń do procesu rekrutacji. W opinii Zespołu Oceniającego proces rekrutacji uwzględnia zasadę równych szans i nie zawiera regulacji dyskryminujących kandydatów na studia.

W ocenie studentów, ustalone limity zapewniają warunki właściwe do efektywnego kształcenia.

7.2)

Rozwiązania zawarte w Regulaminie studiów oraz stosowane w Uczelni zasady wystawiania ocen zapewniają ich niezbędną przejrzystość i obiektywizm. Oceny są wystandaryzowane i ich skala jest określona w Regulaminie studiów. Studenci są informowani o uzyskanych ocenach i mają prawo do zdawania zaliczeń i egzaminów komisyjnych, jeżeli dochodzi do naruszenia obiektywizmu oceny.

Sylabusy przedmiotów określają formy zaliczenia i metody weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia. Studenci są dodatkowo informowani o zasadach oceny i formie zaliczenia przez prowadzących zajęcia. Jako metody weryfikacji osiągnięć studentów w większości przedmiotów wskazuje się ocenę ich aktywności na zajęciach. Poza tym w ramach szeregu przedmiotów studenci są zobowiązani do wykonywania prac zaliczeniowych. Są to, zatem rozwiązania zorientowane na skłanianie do systematycznej nauki i weryfikacji jej efektów.

Podstawowe znaczenie ma system weryfikacji efektów końcowych z poszczególnych przedmiotów w formie zaliczenia i egzaminu. Plan studiów pierwszego stopnia przewiduje, że studenci, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, zdają w ciągu trzech lat studiów 32 egzaminy. Objęte są nimi wszystkie przedmioty kształcenia ogólnego i podstawowego, 10 z 11 przedmiotów kształcenia kierunkowego, 6 z 10 przedmiotów specjalnościowych oraz język obcy. Przeciętnie na sesję egzaminacyjną przypada, zatem ponad 5 egzaminów. Taką liczbę egzaminów w trakcie studiów należy uznać za dużą i skłaniającą do systematycznej nauki.

Na studiach drugiego stopnia wprowadzono egzaminy ze wszystkich przedmiotów kształcenia podstawowego (4), czterech z pięciu przedmiotów kształcenia kierunkowego, egzamin z jednego przedmiotu kształcenia ogólnego, egzamin z języka obcego oraz dwa egzaminy z przedmiotów specjalnościowych. Łącznie studenci zdają, zatem w ciągu trzech semestrów studiów 12 egzaminów. Zaliczenie, jako jedyna forma weryfikacji efektów kształcenia, jest stosowana tylko w odniesieniu do 6 przedmiotów.

Wyniki letniej sesji egzaminacyjnej w roku akademickim 2012/2013 wskazują na występowanie rozkładu ocen zbliżonego do normalnego. W pierwszym terminie ocen niedostatecznych było 6 %, dostatecznych 22,9 %, dostatecznych plus 12,7 %, dobrych 29,7 %, dobrych plus 10,3 % oraz bardzo dobrych 18 %. W sesji poprawkowej dominowały jednoznacznie oceny dostateczne, a o ponad połowę mniej było niedostatecznych.

Natomiast na egzaminie dyplomowym wystawiane były w zdecydowanej większości oceny dobry (34,8 %), dobry plus (16,5 %) oraz bardzo dobry (35,9 %). Ocen dostateczny było jedynie 7,0 % a dostateczny plus 5,8 %. W tym przypadku występowało zjawisko zawyżania ocen.

Na podstawie powyższej analizy należy uznać, że system oceny osiągnięć studentów stosowany w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów jest zorientowany na proces uczenia się. Świadczy o tym w szczególności objęcie zaliczeniami i egzaminami wszystkich przedmiotów, przy czym liczba egzaminów jest relatywnie duża. System oceny zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

Bilanse nakładu i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zamieszczone są w sylabusach przedmiotów. Wyrażają one nakład i czas pracy w punktach ECTS ustalonych w oparciu o zasadę, że 1 punkt ECTS odpowiada 25 godzinom pracy studenta. W kalkulacji uwzględniono następujące elementy procesu dydaktycznego:

- liczbę godzin wykładowych,
- liczbę godzin innych form zajęć dydaktycznych,
- liczbę godzin przeznaczonych na konsultacje i spotkania z wykładowcami,
- liczbę godzin przeznaczoną na przygotowanie się do zajęć,
- liczbę godzin przeznaczoną na przygotowanie się do egzaminu bądź innej formy zaliczenia przedmiotu,
- inne zadania związane z samodzielną pracą studenta, jak przygotowanie prac, projektów itp.

Oceniając prawidłowość sporządzenia tych kalkulacji należy stwierdzić, że zawierają one wszystkie niezbędne pozycje. Zastrzeżenia budzą jedynie dwa ich elementy. Po pierwsze zbyt dużą godzin wskazano w pozycji konsultacje – nawet po 25 godzin na przedmiot, co odbiega od realiów. Po drugie dla niektórych przedmiotów realizowanych jedynie w formie wykładów i nieprzewidujących w ramach metod weryfikacji osiągnięć studenta przygotowywania w ramach pracy własnej żadnych prac podano godziny na wykonanie takich zadań (np. przedmiot Podstawy rachunkowości przewiduje jedynie ocenę na podstawie egzaminu pisemnego i aktywności, a na zadania związane z przygotowaniem prac przewidziano 10 godzin).

Zgodnie z opinią studentów, programy studiów oraz liczba godzin z poszczególnych przedmiotów są dostosowane do zakresu materiału i czasu potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W opinii studentów przedstawionej podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, czas przeznaczony na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia jest właściwy.

System oceny osiągnięć studentów jest w opinii studentów zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy oraz zorientowany na proces uczenia się. Studenci przyznali, że w większości przypadków są oceniani obiektywnie, na podstawie zdobytej wiedzy i umiejętności oraz mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów.

Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia, które są przedstawiane na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, są respektowane wobec wszystkich studentów. Pytania egzaminacyjne mieszczą się w zakresie wymagań egzaminacyjnych.

Poza zaliczeniami i egzaminami końcowymi, wiedza i umiejętności są weryfikowane na bieżąco podczas zajęć za pomocą kolokwium, odpowiedzi ustnych oraz udziału w dyskusji. Według studentów warunki i forma zaliczenia końcowego są im znane i obowiązują wszystkich studentów jednakowo. Studenci pozytywnie oceniają możliwość wglądu do swoich prac oraz omawianie błędów przez wykładowców.

7.3)

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wykazali małe zainteresowanie tematyką mobilności studenckiej. Na ocenianym kierunku istnieje możliwość skorzystania z programu wymiany międzyuczelnianej w ramach programu LLP Erasmus. Studenci mają możliwość wyjazdu do jednej z 36 uczelni, z którymi oceniana jednostka ma podpisane umowy.

W opinii studentów działania podejmowane przez jednostkę w celu popularyzacji wymiany międzynarodowej są właściwe. W okresie ostatnich pięciu lat z wymiany studenckiej w ramach programu Erasmus skorzystał 1 student ocenianego kierunku. Żaden student nie skorzystał z ofert praktyk w ramach wyżej wymienionego programu. W opinii studentów udział w wyjazdach na studia zagraniczne uniemożliwia im specyfika studiowanego kierunku, który wymaga poświęcenia dużej ilości czasu na opanowanie wymaganych efektów kształcenia. Jednostka prowadzi działania wspomagające mobilność studentów, w szczególności poprzez promowanie programów wymiany, jak również poprzez wsparcie w znajdowaniu nowych partnerów zagranicznych.

Jednostka nie bierze udziału w krajowych wymianach studenckich.

Podczas spotkania studenci wyrazili opinię, iż poziom nauczania języków obcych oraz oferta lektoratów jest dostosowana do wymian międzynarodowych oferowanych przez Uczelnię. Studenci podkreślali fakt, że dużym plusem jest nauka języka specjalistycznego.

Studenci pozytywnie ocenili ofertę wymiany międzynarodowej na Uczelni. Poziom wiedzy studentów o systemie ECTS należy ocenić pozytywnie. Mają pełną świadomość, czym są punkty ECTS oraz wskazują, iż jest to istotne narzędzie określające nakład czasu i pracy studenta w osiągnięciu wymaganych efektów kształcenia.

W zakresie współpracy międzynarodowej, należy stwierdzić, iż ma ona wpływ na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Organizowane praktyki zagraniczne oraz wymiany międzynarodowe w ramach studiów są powiązane ze specyfiką ocenianego kierunku, w związku, z czym są pomocne dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

7.4)

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili system opieki naukowej i dydaktycznej. Studenci pozytywnie oceniają kontakt z prowadzącymi zajęcia. Każdy nauczyciel akademicki ma wyznaczone godziny konsultacji, w czasie, których pozostaje do dyspozycji studentów. Komunikaty dotyczące konsultacji są umieszczone w gablotach informacyjnych znajdujących się przed pokojami profesorskimi każdej z katedr. Istnieje również możliwość kontaktowania się z nauczycielami akademickimi drogą elektroniczną.

Studenci pozytywnie wypowiadali się o kontakcie z władzami Wydziału oraz dziekanatem. Ich zdaniem w każdej sytuacji, w której student potrzebuje pomocy lub rady dotyczącej procesu kształcenia może liczyć na bezpośredni kontakt z Dziekanem. Studenci posiadają informacje o procedurze dyplomowania. Wątpliwości budzi sposób wyboru promotora, ze względu na panującą zasadę, że promotorem pracy może być wyłącznie jeden ze wskazanych przez Uczelnię prowadzących seminaria, przy założeniu, że do każdego trafi taka sama liczba studentów. Wymusza to na niektórych studentach konieczność zapisania się do promotora, u którego są jeszcze wolne miejsca, bez względu na ich indywidualne zainteresowania i preferencje dotyczące tematyki pracy inżynierskiej. Odnosząc się do tematów prac dyplomowych, studenci mają możliwość wyboru tematu spośród zaproponowanych przez promotora, jak również mogą zaproponować własny temat, który staje się przedmiotem dyskusji podczas seminarium dyplomowego.

Studenci mają swobodny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją studiów i procedurami ich toku, w tym także o programach kształcenia. Wszelkie informacje publikowane są w formie komunikatów na stronie internetowej Uczelni oraz na tablicach w budynku jednostki. W razie odwołania przez nauczycieli akademickich zajęć lub konsultacji, zgodnie z opinią studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, informacje o tym są podawane w sposób zwyczajowy na stronie internetowej, wraz z wyznaczonym terminem odpracowania zajęć.

Na podstawie opinii studentów należy stwierdzić, że na ocenianym kierunku tylko niewielka część materiałów dydaktycznych jest przesyłana bezpośrednio pocztą elektroniczną przez nauczycieli akademickich.

Wśród form wsparcia dla studentów niepełnosprawnych w zakresie spraw związanych z kształceniem oraz kształtowaniem ścieżki zawodowej wymienia się pomoc asystenta osoby niepełnosprawnej, pomoc psychologiczną, pomoc prawną, pomoc doradcy zawodowego, finansowanie organizowanych przez Uczelnię i udział w organizowanych przez inne instytucje szkoleń, warsztatów, konferencji, które w bezpośredni sposób są skierowane do studentów niepełnosprawnych pomagając im uzyskać wiedzę i kształtować umiejętności przydatne do rozwoju potencjału osobistego, dojazdów na Uczelnię, dostęp do materiałów dydaktycznych, przeniesie na alfabet Braille'a podręczników akademickich i bieżących materiałów dydaktycznych, przygotowanie grafik wypukłych, efektywną naukę języków obcych: kształcenie lektorów języków obcych w zakresie specyficznej metodologii i wykorzystywanego sprzętu specjalistycznego oraz oprogramowania, tłumaczenie zajęć dydaktycznych na język migowy, obozy szkoleniowe dla studentów niepełnosprawnych.

Podczas spotkania, studenci podkreślili, że znane są im treści kart przedmiotów, zamieszczonych na stronie internetowej Uczelni. Wspomniane karty zawierają podstawowe elementy, takie jak treści programowe, sugerowaną literaturę, formę zaliczenia przedmiotu oraz zakładane efekty kształcenia. W opinii studentów, wskazane treści programowe znajdują odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach dydaktycznych, natomiast wskazana literatura jest przeważnie aktualizowana na bieżąco. Materiały dydaktyczne, głównie literatura wskazane w kartach przedmiotów i sylabusach są, w opinii studentów, pomocne do realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów, które zgodnie z art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym może być przyznane studentom w liczbie nie przekraczającej 10% studentów danego kierunku.

W przedstawionej podczas spotkania opinii studentów, obowiązujące zasady ubiegania się o stypendium Rektora jako stypendium motywacyjnego są odpowiednie i wystarczająco mobilizują do osiągania wysokich wyników w nauce.

Wniosek o stypendium rektora dla najlepszych studentów może złożyć student, który spełnia co najmniej jeden z warunków: uzyskał średnią arytmetyczną ocen za cały rok nie niższą niż 4,2 oraz należy do grupy 10% najlepszych studentów kierunku, uzyskał średnią ocen za cały rok nie niższą niż 4,0 i posiada udokumentowane osiągnięcia naukowe, posiada wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.

Studenci pozytywnie ocenili również możliwość uzyskania bonifikaty. Bonifikaty przyznawane są za prace studenta w danym semestrze na semestr następny. Wartość procentowego umorzenia ustalana jest w zależności od kierunku i trybu studiów i może wynosić do 90%. Bonifikaty przyznawane są za indywidualną pracę studenta w Samorządzie Studenckim, Kole Naukowym lub innych jednostkach organizacyjnych Uczelni, takich jak: Biuro Karier Wolontariat, Komisja Stypendialna, Dział Rekrutacji, Biblioteka, Sekcje Sportowe, Dział Współpracy z Zagranicą, Biuro Projektów. Bonifikata przyznawana jest studentowi na podstawie pisemnego wniosku formalnego koordynatora, opiekun lub kierownika danej jednostki organizacyjnej.

Zakres opieki materialnej i socjalnej dla studentów został sformułowany w Regulaminie Przyznawania Pomocy Materialnej i przewiduje wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przepisy zawarte w Regulaminie przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej są zgodne z obowiązującym prawem.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym ocenili proces przyznawania świadczeń pomocy materialnej jako przejrzysty i nie budzący żadnych zastrzeżeń. Jak podkreślali, otrzymują należyte wsparcie w procesie ubiegania się o środki. Pozytywnie oceniono dostęp do informacji dotyczących możliwości ubiegania się o pomoc materialną, w szczególności wymaganych dokumentów, które są publikowane w formie komunikatów na tablicach informacyjnych oraz stronie internetowej jednostki.

Uprawnieniami w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi dysponuje Komisja Stypendialna, której większość, zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, stanowią studenci.

Należy podkreślić, że decyzje stypendialne nie posiadają uchybień natury formalnej i wydawane są z poszanowaniem przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Wizytowana jednostka wspiera rozwój zawodowy, kulturalny i społeczny studentów. Wśród licznych organizacji, które odpowiadają za animację życia studenckiego, zarówno naukowego jak i kulturalnego, należy wymienić Samorząd Studentów oraz sprawnie funkcjonujące Koło Naukowe Finansów i Bankowości.

W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządu studenckiego. Jednostka spełnia wymagania Ustawy z art. 61 ust., 3 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów w Senacie, a także z art. 67 ust., 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów w Radzie Wydziału Zarządzania i Finansów, co należy ocenić pozytywnie.

Jednostka zapewnia na potrzeby działalności ustawowej i regulaminowej samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową wyposażoną w sprzęt biurowy i inne środki trwałe potrzebne do prawidłowego funkcjonowania, co potwierdzają członkowie samorządu

studentckiego w rozmowie z Zespołem Oceniającym i co zasługuje na ocenę pozytywną. Tym samym stwierdzić należy, iż Uczelnia spełnia wymóg ustawy z art. 202 ust. 8.

Władze Jednostki zapewniają niezbędne środki finansowe na działalność samorządu studentckiego w postaci budżetu, co ocenia się pozytywnie. Władze wspierają finansowo i instytucjonalnie ruch studencki, stymulując wspólnie z samorządem studentckim powstawanie nowych inicjatyw studenckich. Ponadto jednostka wspiera samorząd oraz inne organizacje studenckie zarówno w kwestiach merytorycznych, jak i w rozwiązywaniu wszelkich problemów.

Studenci mają zapewnione wsparcie ze strony uczelnianego Biura Karier. Studenci mają możliwość zasięgnięcia porady związanej z doбором ścieżki kształcenia a także mogą skonsultować lub uzyskać pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych o pracę.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci przedstawili pozytywne opinie odnośnie systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Zarówno władze jednostki, jak i inni pracownicy pozytywnie odnoszą się do studentów i oferują swoje wsparcie. W spotkaniu wzięło udział około 100 studentów ocenianego kierunku.

Studenci pozytywnie wypowiadali się o kontakcie z władzami Uczelni i Wydziału oraz obsługą administracyjną, wskazując na indywidualne traktowanie każdego interesanta i życzliwą atmosferę. Zawsze mogą liczyć na pomoc i rzetelną informację od pracowników dziekanatu.

W zakresie systemu rozpatrywania wniosków i rozstrzygania skarg, w sytuacjach problematycznych, władze Uczelni i Wydziału w miarę możliwości spotykają się z zainteresowanymi i analizują zgłaszane wnioski lub skargi. Studenci pozytywnie ocenili system rozpatrywania wniosków i rozstrzygania skarg. Zwrócili również uwagę, że zawsze mogą liczyć na pomoc pracowników dziekanatu w kwestii pisania podań i wniosków. Studenci zadeklarowali zadowolenie z wyboru Uczelni oraz studiowanego kierunku. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat funkcjonowania Uczelni. Szczególnie dobrze ocenili kontakt z pracownikami dziekanatu. Uważają, że godziny pracy dziekanatu oraz bibliotek są dostosowane do ich potrzeb. W dziekanacie udostępnione są wzory podań, co ułatwia studentom załatwianie spraw.

Studenci posiadają wiedzę na temat opłat za studiowanie. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zgłosili zastrzeżenia, co do pobieranych przez Uczelnię opłat za zgromadzenie i sprawdzenie dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego – 400 zł oraz za wydanie poprawkowej karty okresowych osiągnięć studenta w wysokości 80 zł. Brak wpłaty uniemożliwia przystąpienie do egzaminu poprawkowego i dyplomowego. W opinii studentów opłaty te pod inną nazwą określają czynności, za które Uczelnia nie może pobierać opłat, zakazane art. 99a Ustawy. Ponadto podkreślali, że dodatkowo płatne konsultacje przed obroną pracy dyplomowej odbywają się podczas trwania seminarium, za które płacili regulując czesne.

Władze Uczelni powinny przestać stosować takie praktyki, które nie są zgodne z obowiązującym prawem.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Zasady rekrutacji są zgodne z przepisami i nie zawierają żadnych regulacji dyskryminujących. Ich merytoryczna ocena upoważnia do stwierdzenia, że uniemożliwiają, kandydatom na studia osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia. Konieczne jest określenie i uchwalenie, w formie chwały Senatu Szkoły, takich zasad rekrutacji, by te umożliwiały przyjęcia kandydatów posiadających taką wiedzę,

umiejętności i kompetencje społeczny, by deklarowane przez Uczelnię efekty kształcenia mogły być, w toku procesu kształcenia, osiągnięte.

7.2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane. Bilanse nakładu i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zawierają wszystkie niezbędne elementy, ale niektóre z nakładów są zawyżone (konsultacje) bądź niespójne z metodami weryfikacji osiągnięć studenta.

7.3) Studenci mają zapewnioną możliwość udziału w programach wymiany międzynarodowej, z której sporadycznie korzystają. Działania podejmowane przez Uczelnię w celu popularyzacji wiedzy o Europejskim Systemie Transferu Punktów należy ocenić pozytywnie.

7.4) Uczelnia zapewnia studentom odpowiednią opiekę naukową i dydaktyczną oraz materialną. Studenci mają możliwość dodatkowych konsultacji u nauczycieli akademickich. Informacje zawarte w kartach przedmiotów są kompletne i przydatne w procesie uczenia się. Studenci są poinformowani o możliwości ubiegania się i korzystają z pomocy ze środków Funduszu Pomocy Materialnej. Organizacje studenckie, w tym samorząd studencki otrzymują właściwe wsparcie merytoryczne i finansowe na rzecz rozwoju społecznego, zawodowego i kulturalnego studentów.

Uczelnia realizuje praktyki pobierania opłat za świadczenie pewnych usług edukacyjnych. Opłaty te pod inną nazwą określają czynności, za które Uczelnia nie może pobierać opłat, w świetle art. 99a Ustawy. Władze Uczelni powinny przestać stosować takie praktyki, które nie są zgodne z obowiązującym prawem.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej budowa Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) ma wieloletnią historię. Pierwszy taki System opracowano już w roku 2007 i przyjęto Uchwałą Senatu nr 03/ 09/ 2007 Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 26 września 2007 r. Kolejną jego już rozwiniętą wersją był WSZJK zatwierdzony Uchwałą Senatu nr 02/ 06/ 2010 Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej z siedzibą w Warszawie z dnia 15 czerwca 2010 r. Następną jego doskonalszą postacią był System, który został ustalony i zatwierdzony przez Senat na mocy Uchwały nr 01/09/2012 z dnia 24 września 2012 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie. WSZJK obejmował podstawowe zadania, podmioty realizujące te zadania, narzędzia wykorzystywane do realizacji zadań oraz procedury mające na celu sprawne osiągnięcie przyjętych zadań. Opracowano także wzór arkuszy - oceny dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciela akademickiego oraz hospitacji zajęć arkusz opinii o zajęciach. System ten został rozwinięty i uaktualniony przez Senat Uchwałą nr 06/03/2014 z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej. Załącznikiem tej Uchwały jest WSZJK.

Struktura aktualnie obowiązującego Systemu obejmuje:

- Założenia WSZJK,

- Zadania Dziekanów Wydziałów w ramach WSZJK,
- System oceny działalności dydaktycznej i organizacyjnej w UTH,
- System oceny działalności naukowej w UTH,
- Zasady funkcjonowania katedr i zakładów w UTH,

oraz w formie załączników:

- Procedury realizacji celów Uczelnianego WSZJK,
- Arkusz oceny dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciela akademickiego,
- Arkusz hospitacji zajęć,
- Zakres obowiązków kierownika katedry.

Analiza i ocena tego systemu wskazuje, że posiada on jednoznacznie określone wszystkie cztery aspekty opisujące system. W przypadku WSZJK są nimi kolejno aspekt funkcjonalny (zadania), strukturalny (jednostki organizacyjne), czynnościowy (procedury) oraz instrumentalny (metody realizacji zadań). Wszystkie one opisują System w sposób pełny i wyczerpujący, składając się na cechę spójności, którą się on charakteryzuje.

Zasadniczym składnikiem WSZJK, który wyznacza jego istotę, reguły funkcjonowania i określa szczególną filozofię budowania kultury jakości w Uczelni, stanowiąc swego rodzaju preambułę obowiązującego rozwiązania, są założenia Systemu. To w nich władze Szkoły ustaliły:

- podstawowe działania podejmowane w ramach Systemu, które mają na celu doskonalenie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej na prowadzonych kierunkach studiów,
- zasadnicze jego wymagania formalne i merytoryczne wynikające ze standardów europejskich i zewnętrznych przepisów prawa oraz wewnętrznych norm przyjętych przez organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni,
- przedsięwzięcia wykonywane w ramach Systemu dotyczące dwóch ważnych sfer związanych ze studentami – sfery dydaktycznej i wychowawczej,
- obszary związane z procesem kształcenia, obejmujące studentów i absolwentów, organizację systemu studiów, organizację i realizację procesu dydaktycznego, plany studiów i programy kształcenia oraz nauczycieli akademickich biorących udział w procesie kształcenia,
- procedury realizacji celów Uczelnianego SZJK, które ujęto w trzech następujących grupach: sukcesywnego podnoszenie poziomu merytorycznego i umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich, wszechstronne doskonalenie procesu dydaktycznego w Uczelni oraz tworzenia warunków udziału studentów i jej absolwentów w procesie zapewniania wysokiej jakości kształcenia.

Cały zbiór konstytuujących WSZJK założeń Systemu jest podstawą wyróżnienia jego struktury. Tworzą ją organy kolegialne i jednoosobowe oraz powołane specjalnie jednostki organizacyjne. One to, w ramach przypisanych im zadań, uprawnień i odpowiedzialności, wykonują powierzone im zadania.

Oprócz organów kolegialnych Senatu i Rad Wydziałów kluczowymi organami jednoosobowymi są: Rektor, kierownicy katedr oraz wszyscy nauczyciele akademicy prowadzących zajęcia. Działania podejmowane w tym zakresie koordynują Dziekani właściwych Wydziałów. Dziekan odpowiada za wdrażanie, realizację i kontrolę Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale.

W ramach WSZJK Uczelnia wyróżnia dwa jego podsystemy. Są nimi system oceny działalności dydaktycznej i organizacyjnej oraz system oceny działalności naukowej.

Pierwszy z nich, kluczowy dla stworzenia kultury jakości kształcenia, obejmuje podstawy prawne, podstawowe cele systemu, jego cechy, zasady oceny działalności dydaktycznej i organizacyjnej oraz procedury oceny działalności dydaktycznej i

organizacyjnej. Drugi system składa się tylko z organizacji działalności naukowej oraz zasad oceny działalności naukowej.

Tak organizacja WSZJK w Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej zapewnia możliwość sprawnej realizacji działań w zakresie analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia. Pozwala także na aktywny udział wszystkich interesariuszy wewnętrznych (studentów, pracowników naukowo-dydaktycznych) oraz zewnętrznych (absolwentów, pracodawców oraz przedstawicieli podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego) w tych procesach. Należy także dodać, że tworzy ona odpowiednie ramy merytoryczne i formalne dla funkcjonowania takiego systemu także na Wydziale Zarządzania i Finansów.

Na Wydziale Zarządzania i Finansów obowiązują zasady ustalone w wymienionej wyżej Uchwale Senatu. Wykonując zalecenia zawarte w tej uchwale Dziekan Wydziału Zarządzania i Finansów - Zarządzeniem nr 1/10/2013 z dnia 1 października 2013 r. powołał 6 osobowy Zespół Dziekana ds. Rozwoju i Jakości Kształcenia, który pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach dotyczących realizacji przez Dziekana zadań w stosunku do jednostek organizacyjnych Wydziału. Zadania te polegające na wprowadzaniu, koordynowaniu oraz nadzorowaniu przedsięwzięć składających się na Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia, w szczególności dotyczą: oceny i organizacji systemu studiów, oceny i organizacji procesu dydaktycznego, oceny programów kształcenia dla poszczególnych kierunków i poziomów, zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, tworzenia warunków rozwoju studenckiego ruchu naukowego i samokształcenia studentów, a także rozwoju Wydziału.

Analizując przedłożone podczas wizytacji dokumenty potwierdzające aktywność podmiotów funkcjonujących na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, można stwierdzić, że prowadziły one realizowane, z różną jednak systematycznością i kompleksowością, działania wynikające w przypisanych im zadań. Przedłożona do wglądu dokumentacja z posiedzeń Senatu Uczelni wskazuje, że na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z systemem jakości kształcenia. Problemy te były również przedmiotem analiz i ocen na posiedzeniach Rad Wydziału. Zespołowi Oceniającemu przedłożono także inną dokumentację np. protokoły z zebrań Zespołu Dziekana ds. Rozwoju i Jakości Kształcenia, które jednoznacznie wskazują na będące przedmiotem prac tego podmiotu elementy systemu jakości kształcenia. Zespół zapoznał się także ze sprawozdaniem Dziekana Wydziału za rok akademicki 2012/2013 z oceny realizacji efektów kształcenia.

Wszystkie opisane powyżej przedsięwzięcia dobrze wpisują się w działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Tworzą przejrzystą strukturę umożliwiającą sprawne zarządzanie procesem kształcenia. Stanowią jednocześnie właściwą podstawę dla doskonalenia efektów kształcenia i programu studiów.

Oceniając podjęte przez Wydział Zarządzania i Finansów działania mające na celu budowanie wysokiej jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* należy stwierdzić, że są one realizowane.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, należy zauważyć, że mimo relatywnie krótkiego okresu, jaki upłynął od wdrożenia Zarządzeniem nr 1/10/2013 z dnia 1 października 2013 r., Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, identyfikuje się podejmowane działania władz Wydziału w

tym zakresie. Potwierdzeniem tego jest treść cytowanych wyżej protokołów zebrań Zespołu Dziekana ds. Rozwoju i Jakości Kształcenia.

Mając jednak na uwadze stwierdzone wcześniej niesprawności dotyczące np. prac dyplomowych można zauważyć, że skuteczność WSZJK nie jest zadowalająca.

Trzeba ponadto zauważyć i podkreślić duży wysiłek, zwłaszcza władz dziekańskich, w systematyzowaniu i rozwijaniu przedsięwzięć dotyczących budowania kultury jakości kształcenia. Istotnym wyzwaniem dla władz tej podstawowej jednostki organizacyjnej będzie, poprzez systematyczność i kompleksowość działań, uczynienie z dotąd podejmowanych przedsięwzięć systemowego instrumentu analizy i oceny jakości kształcenia. Konieczne będzie również doprowadzenia do takiego stanu prowadzonych obecnie działań o charakterze analityczno-diagnostycznym, w którym identyfikowane słabe strony WSZJK będą skutecznie eliminowane.

W przedstawionym wyżej zestawie procedur wchodzących w skład Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej można wskazać procedury dotyczące upowszechniania informacji związanych z wynikami monitorowania procesu jakości kształcenia, uzyskiwania efektów kształcenia, oraz wprowadzania zmian.

Za takie można uznać procedury dotyczące:

- prezentowania w intranecie efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, modułów i programu kształcenia, także planów studiów i sylabusów przedmiotów,
- zapewnienie studentom dostępu w intranecie do informacji o programach kształcenia (w tym planach studiów i sylabusach), rozkładzie zajęć dydaktycznych, terminach zaliczeń i egzaminów, wynikach zaliczeń i egzaminów i innych ważnych danych dotyczących dydaktyki i życia Uczelni,
- zapewnianie studentom dostępu do intranetowej informacji na temat ofert kształcenia, posiadanych uprawnień przez Uczelnię i wydziały, stosowanych procedur toku studiów, wymogów dydaktycznych, planowanych efektów kształcenia itp.,
- utrzymanie możliwości wyrażania przez studentów drogą elektroniczną opinii na temat Uczelni, kierunku studiów i specjalności, procesie kształcenia, pomocy materialnej, spraw bytowych i organizacyjnych itp.

Zespół Oceniający potwierdza, że informacje dotyczące efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i metody ich weryfikacji, modułów i programu kształcenia, plany studiów i sylabusy poszczególnych są umieszczone na stronie internetowej Uczelni.

Formalna i realna ocena systemu upowszechniania informacji wypada pozytywnie. Pewnym problemem, jak w większości szkół wyższych jest skala wprowadzanych zmian, które są skutkiem funkcjonującego systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. Z analizy przedłożonych do wglądu Zespołowi Oceniającemu informacji wynika, że zakres wprowadzania takich korekt w tym systemie można już dostrzec, choć ich stopień nie można uznać za w pełni satysfakcjonujący. W tym zakresie powinny być poczynione bardziej zdecydowane działania.

Reasumując powyższe ustalenie można stwierdzić, że w Wydziale Zarządzania i Finansów funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Dalsze przedsięwzięcia w tym obszarze powinny być skupione na większej skuteczności wprowadzania zmian eliminujących stwierdzone niesprawności w tym systemie.

8.2).

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest satysfakcjonujący. Biorą oni czynny udział w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w Uczelni.

Istotne problemy jakości kształcenia były konsultowane z interesariuszami wewnętrznymi (studentami i pracownikami Wydziału)

Udział studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów odbywa się głównie poprzez formalny udział ich przedstawicieli w pracach Rady Wydziału oraz Senatu. Przedstawiciele tej grupy wewnętrznych interesariuszy, jak to wcześniej zaznaczyliśmy, nie wchodzi w skład Zespołu Dziekana ds. Rozwoju i Jakości Kształcenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wykazali niewielkie zainteresowanie kwestią jakości kształcenia. Nie wiedzą, jakie organy na Uczelni zajmują się tworzeniem programu studiów oraz do kogo mieliby się udać, żeby zgłosić ewentualne uwagi związane z procesem kształcenia. Studenci są zadowoleni z poziomu jakości kształcenia i nie widzą potrzeby zmian.

Przedstawiciele samorządu podkreślali, że kwestie związane z jakością kształcenia są poruszane na posiedzeniach Rady Wydziału oraz Senatu, w których biorą udział, nie widzą potrzeby uczestniczenia w innych gremiach zajmujących się jakością kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów, po każdej sesji egzaminacyjnej, odbywa się badanie opinii dotyczącej jakości zajęć dydaktycznych. Jest to anonimowa ankieta elektroniczna dostępna po zalogowaniu się studenta na stronę Uczelni. Studenci udzielają odpowiedzi przez wybranie oceny w polu wyboru. Przy ocenie stosowana jest skala od 2 do 5. Ankieta składa się z 8 pytań dotyczących przedmiotów i prowadzących je nauczycieli akademickich. Studenci mogą wpisywać uwagi w polu oznaczonym: *Uwagi*. Wyniki ankietyzacji są opracowywane po zakończeniu roku akademickiego. Raport z badania ankietowego jest umieszczany na stronie Uczelni. Ze zbiorczymi zestawieniami wyników ankiety zapoznaje się Rada Wydziału.

Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci nie posiadają informacji na temat realnego wpływu ankiet na efektywne zmiany w procesie budowania kultury jakości kształcenia, jednak nie wyrażają oni jednocześnie zainteresowania tą kwestią.

Przedstawiciele Uczelnianej Rady Samorządu Studentów pozytywnie oceniają swój wkład w prace organów kolegialnych. Deklarują obecność na posiedzeniach, co potwierdza dokumentacja w postaci protokołów. Członkowie Samorządu Studenckiego posiadają wiedzę na temat działalności Parlamentu Studentów RP oraz jego aktualnych inicjatyw, uczestniczą w konferencjach organizowanych przez PSRP.

W procesie zapewnienia jakości kształcenia i działaniach podejmowanych przez Wydział dotyczących budowy kultury jakości uczestniczą także interesariusze zewnętrzni. To przede wszystkim przedstawiciele różnych podmiotów gospodarczych i administracyjnych, z którymi konsultowane są problemy podnoszenia jakości kształcenia. Konsultacje takie odbywają się w formule organizowanych, mniej lub bardziej systematycznie, spotkań bezpośrednich oraz przy wykorzystaniu elektronicznej ankiety.

Istotnym podmiotem uczestniczącym w takich przedsięwzięciach jest również Międzyuczelniana Rada Strategii. Wyraża ona opinie, które dotyczą doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Praktyczny udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w organach i jednostkach organizacyjnych powołanych do zapewniania jakości kształcenia potwierdziła przedłożona zespołowi oceniającemu dokumentacja. Wynika z niej jednoznacznie, że udział

interesariuszy w procesie zapewniania jakości kształcenia był realizowany. Powinien jednak być dalej doskonalony, by już podejmowanymi działaniami można było przypisać cechy kompleksowości i systematyczności.

Reasumując można stwierdzić, że ocena tego kryterium wypada pozytywnie.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ Biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+/-	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+/-	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+/-	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej jest zbudowany. Ma charakter sformalizowany.

Posiada on określony aspekt funkcjonalny (zadania), czynnościowy (procedury), strukturalny (jednostki organizacyjne) oraz instrumentalny (metody realizacji zadań). Wszystkie opisane w ramach oceny WSZJK przedsięwzięcia dobrze wpisują się w działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Tworzą przejrzystą strukturę umożliwiającą sprawne zarządzanie procesem kształcenia. Stanowią jednocześnie właściwą podstawę dla doskonalenia efektów kształcenia i programu studiów.

W Szkole funkcjonuje również system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia.

8.2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest zadowalający. Praktyczny udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w organach i jednostkach organizacyjnych powołanych do zapewniania jakości kształcenia potwierdziła przedłożona zespołowi oceniającemu dokumentacja.

Oceniając stopień zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na jakość kształcenia można stwierdzić, że ma charakter formalny. Sprowadza się do udziału studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia poprzez udział ich przedstawicieli w pracach Rady Wydziału oraz Senatu. Studenci nie widzą potrzeby uczestniczenia w innych gremiach zajmujących się jakością kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych			X		
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

1. Na studiach drugiego stopnia prowadzonych w formie studiów niestacjonarnych czas trwania kształcenia (3 semestry i 448 godzin) jest zbyt krótki, a liczba godzin nie wydaje się wystarczająca dla zapewnienia realizacji wszystkich efektów kształcenia. Kształcenie specjalnościowe jest słabo wyprofilowane w zakresie przekazywanych treści.

Zalecenia:

Zaleca się wydłużenie kształcenia na studiach drugiego stopnia prowadzonych w formie studiów niestacjonarnych do 4 semestrów. Konieczne jest zdecydowanie pełniejsze wyprofilowanie przekazywanych treści kształcenia na realizowanych w toku ich trwania specjalności.

2. Uczelnia nie złożyła ankiety ewaluacyjnej w 2013 roku skutkuje tym, że obecnie kwartalnik „Przedsiębiorstwo przyszłości” nie znajduje się na liście B, co jest równoznaczne z nie przydzielaniem punktów za publikacje w tych zeszytach.

Wydział Zarządzania i Finansów nie poddał się ocenie parametrycznej jednostek naukowych.

Zalecenia:

Uczelnia powinna podjąć starania, aby kwartalnik „Przedsiębiorstwo przyszłości” wróciło na listę B i uzyskało punkty za umieszczenie w niej publikacji. Wydział Zarządzania i Finansów powinien poddać się ocenie parametrycznej jednostek naukowych.

3. Merytoryczna ocena zasad rekrutacji upoważnia do stwierdzenia, że uniemożliwiają, kandydatom na studia osiągnięcie deklarowanych przez Szkołę efektów kształcenia. Zasady rekrutacji oparte są na wolnym naborze, sprawiają, że w przypadku rekrutacji na studia II stopnia, gdzie przyjmowane są osoby po innych, niż ekonomiczne kierunkach studiów, studenci podejmujący na nich kształcenie nie posiadają efektów kształcenia niezbędnych dla nabycie efektów deklarowanych na studiach II stopnia.

Zalecenia:

Konieczne jest określenie i uchwalenie, w formie chwały Senatu Szkoły, takich zasad rekrutacji, by te umożliwiały przyjęcia kandydatów posiadających taką wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczny, by deklarowane przez Uczelnię efekty kształcenia mogły być osiągnięte w toku procesu kształcenia.

4. Uczelnia realizuje praktyki pobierania opłat za świadczenie pewnych usług edukacyjnych. Opłaty te pod inną nazwą określają czynności, za które Uczelnia nie może pobierać opłat, w świetle art. 99a Ustawy.

Zalecenia:

Władze Uczelni powinny przestać stosować takie praktyki, które nie są zgodne z obowiązującym prawem.